

Újabb és újabb határidő-tologatások autópályaügyben

Mikor lesz szerződés?

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A Marosvásárhely és Nyárádszereda közötti autópályaszakaszra hamarosan aláírják a szerződést – nyilatkozta kedden Cristian Pistol, a közúti infrastruktúra-kezelő országos társaság (CNAIR) vezérigazgatója. A valóság ennél valamivel árnyaltabb.

Gligor Róbert László

Újabb fordulat következett be múlt hét végén az A8-as autópálya első szakaszának ügyében. Az eredetileg nyertes török Nurol építőcég tavaly december 29-én óvást nyújtott be a bukaresti fellebbviteli bíróságon a fellebbezések megoldásáért felelős országos tanács (CNSC) december 14-i döntése ellen, amely helyt adott az osztrák Strabag cég fellebbezésének, és arra kötelezte a CNAIR-t, hogy újraelemezze a sztrádaépítésre benyújtott ajánlatokat.

A CNAIR tavaly november 6-án nyolc jelentkező közül a török Nurol céget nyilvánította győztesnek a Marosvásárhely és Nyárádszereda közötti szakasz megtervezésére és megépítésére kiírt versenytárgyaláson. A második helyen végzett osztrák Strabag cég az utolsó napon (november 17-én) megóvta a CNAIR döntését, a CNSC pedig december 14-én helyt adott a keresetnek, és arra kötelezte a CNAIR-t, hogy elemezze újra a benyújtott ajánlatokat. Ezt fellebbezte meg most a Nurol, és bár a CNAIR igazgatója szerint hamarosan sor kerül a győztesrel való szerződéskötésre, mégsem tudni, mikor kezdik el az öt éve beharangozott sztrádaépítést.

A Nurol mostani óvása ügyében január végén vagy február elején várható ítélet, de nem kizárt, hogy az ellen egy újabb óvás érkezik. S miközben az útépítő cégek egymás ajánlatai ellen sorra nyújtják be a fellebbezéseiket, az A8-as autópálya ügye teljesen „kisiklani” látszik.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Január 1-jétől drágult az üzemanyag

Tekintettel arra, hogy a kormány – pénzügyminisztérium – 2024-ben módosítja az üzemanyag jövedéki adóját, jelentősen növekednek az üzemanyagárak.

2.

Hiánypótló projekt zárult

Lezárult az az uniós alapokból finanszírozott átfogó méhnyakrákszűrési kampány, amelynek keretében a központi régió hat megyéjében mintegy 170 ezer nő vizsgálatát tűzték ki célul. A megvizsgált nők mintegy tíz százaléknál fedeztek fel gyanús elváltozásokat, ami miatt további vizsgálatokra, egyeseknek pedig kezelésre is szükségük volt.

5.

A hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása a cél

A Divers Egyesület régi alma vált valóra nemrég, amikor A város segít program keretében felavatták a Băneasa utca 8. szám alatti udvaron az Orizont közösségi központot, ahol azokkal a gyerekekkel foglalkoznak, akik a város szélén, emberhez méltatlan körülmények között élnek.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Év eleji számlabonyodalom

Antalfi Imola

A múlt év utolsó napjaiban a pénzügyi tárca vezetője közölte, hogy az e-számlázás működőképes, az online rendszert tesztelték, és másodpercenként három ezer számla feldolgozására képes. Eközben a hírek szerint az országos adóhivatal, az ANAF weboldala többször lefagyott. A szakértők már előre közölték: a rendszer gyakorlatba ültetésének két legfőbb problémája a nem megfelelő számítástechnikai infrastruktúra, illetve a rendszert felügyelő humán erőforrás hiánya. Azonban a tapasztalatok szerint hozzátehetjük: a tájékoztatási kampány sem volt fényes, hiszen tegnap is több kis cég vezetőjével beszélgetve kiderült, még nem tudnak semmit a rendszerről, utána kell nézzenek (valamikor e-mailen is tájékoztatót küldött ki a pénzügy a törvénykezés változásával kapcsolatban). Bár legyünk őszinték, nem valami eddig nem hallott eljárásról van szó, az érdekeltek is tájékozódhattak volna ezernyi online weboldalon. A beküldött adatok biztonsága egy másik kihívás.

A nagy cégek után január 1-től a kisebb cégeknek, engedélyezett fizikai személyeknek (PFA), civil szervezeteknek is elektronikus számlát kell kiállítaniuk, ami bizonyára gondot fog jelenteni a rendszer terheltségét tekintve. Ha abból indulunk ki, hogy eddig is bizonyos nyilatkozatok online továbbítása a határidő napján (a hónap 25-e) problémás volt, ezután kellően nagy adag optimizmus kell ahhoz, hogy azt higgyük, minden olajozottan fog működni. A saját virtuális tér (SPV) létrehozása sem egyszerű, elektronikus aláírással nem rendelkezik minden jogi személy,

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

4., csütörtök
A Nap kel
8 óra 6 perckor,
lenyugszik
16 óra 49 perckor.
Az év 4. napja,
hátravan 362 nap.

*Isten éltesse!

Ma TITUSZ és LEONA,
holnap SIMON napja.
SIMON: a Simeon rövidülése.
Az eredetileg héber név görög és
latin közvetítéssel érkezett hozzánk.
Jelentése: pisze.

IDŐJÁRÁS

Elvétve zápor
Hőmérséklet:
max. 7 °C
min. 1 °C

VALUTAÁRFOLYAM BNR – 2024. január 3.	
1 EUR	4,9731
1 USD	4,5504
100 HUF	1,3054
1 g ARANY	300,6318

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Balesetveszélyesek a hegyi ösvények

A Maros Megyei Speciális Barlangi és Hegyimentő Szolgálat figyelmeztetése szerint a megyében 1300 méter feletti magasságban több jeges felület alakult ki a turistaösvényeken, ami a szükséges felszerelés hiányában (hágóvas, megfelelő talpú bakancs) megnehezíti az előrehaladást. Az időjárás-előrejelzés szerint a következő napok hőmérséklet-ingadozásai miatt fennáll annak a lehetősége, hogy még több jeges felület alakuljon ki, ezért a túrázók kizárólag téli felszereléssel, megfelelő fizikai erőnlétben induljanak útnak, és legyenek óvatosak azokon a szakaszokon, ahova nem süt be a nap. A hétvégére fokozatosan lehűl a levegő, és megerősödhet a szél, ezt is vegyék figyelembe, akik a hétvégén gyalogtúrára készülnek.

Kislány az év első marosvásárhelyi újszülöttje

Az új esztendő első órájában jött világra a Maros Megyei Kórházban Ötvös Gita, 2024 első kisbabája, 1 óra 23 perckor pedig egy kisfiú született, Dominik. A Köteles Sámuel utcai régi szülészeten 3.15-kor Elias Cristian látta meg a napvilágot. Az újszülöttek és az édesanyák valamennyien jól vannak.

Varázsdoboz – az Ariel színház beszélgetéssorozata

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház – az egykori bábszínház – létrejöttének hetvenötödik évfordulója alkalmából jubileumi beszélgetéssorozatot tesz közzé Facebook-oldalán és YouTube-csatornáján Varázsdoboz címmel. A bárki számára ingyenesen elérhető online talkshow elsősorban a jelenlegi társulat színészeiről, munkatársairól szól, de a személyes történetek tükrében sok minden kiderül a bábszínház múltjáról és kulisszatitkairól is. A hét részből álló sorozat szerkesztője Székely Katalin, a műsorvezetők Nagy-György Bori és Dull Bence, a film operatőre Rab Zoltán, vágó Fehér Csaba, fénytechnikus Tóth László, hangtechnikus Koppány István és Fehér Csaba. A Varázsdoboz első részének meghívottjai Gönczy Katalin, Szőlősi-Pénzes Szilárd és Cseke Péter bábszínészek voltak. Az online premiere december 22-én, pénteken került sor, a felvétel továbbra is megtekinthető az Ariel Színház Facebook-oldalán és YouTube-csatornáján. A Varázsdoboz második részét január 5-én, pénteken teszik közzé. Nagy-György Bori és Dull Bence ezúttal Máthé Rozáliával, Szélyes Andreával, Puskás Győzővel és Orzán Tamással beszélget.

Színek és évek – Marton Erzsébet kiállítása

Továbbra is látogatható Marton Erzsébet préselt virágokból készült új képeiből Színek és évek címmel nyílt kiállítása a marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Ház előcsarnokában.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Január 1-jétől drágult az üzemanyag

2026-ig ártámogatást kapnak a mezőgazdászok

Tekintettel arra, hogy a kormány – pénzügyminisztérium – 2024-ben módosítja az üzemanyag jövedéki adóját, jelentősen növekednek az üzemanyagárak.

Január 1-jétől a jövedéki adó 11%-kal nő, az inflációs rátával több, ami azt jelenti, hogy a benzin literenként 0,72, a gázolaj 0,66 lejjel drágább. Vagyis 1000 liter benzin jövedéki adója 2019 lej, ugyanennyi gázolajé 1850 lej. Ha hozzáadjuk a megnövekedett jövedéki adóhoz a hozzáadott-érték-adót (TVA) is, akkor 0,29 lejjel többért tankolunk egy liter benzint és 0,26 lejjel egy liter gázolajat. Ez 2024. január 1-jétől 2024. június 30-ig érvé-

nyes. A következő drágulási hullám július 1-jétől lesz, amikor 1000 liter benzin jövedéki adója 2382 lej, míg ugyanennyi gázolajé 2138 lej lesz. Így 2024. július 1-jétől, 2024. január 1-jéhez viszonyítva, 0,43 lejjel emelkedik a benzin és mintegy 0,40 lejjel a gázolaj ára. Az idén tehát csak a jövedéki adó miatt egy liter benzin 0,72 lejjel, egy liter gázolaj 0,66 lejjel lesz több. Az egyéb állami illetékekkel együtt a nyáron – amennyiben nem lesz valamiféle rendkívüli világgazdasági változás – 11%-kal lesz drágább a benzin és 9,4%-kal a gázolaj. Tavaly december közepén jelent meg a Hivatalos Közlönyben a december 8-i kormányúlése hozott döntés, miszerint

2026. december 31-ig csökkentett jövedéki adóval kell kifizetni a mezőgazdasági munkálatokra szánt gázolajat. Mint ismeretes, a támogatást a Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökséghez előzőleg benyújtott kérvény alapján adják évente egyszer állami egységeknek, illetve negyedévente farmereknek, amennyiben azok mellékelik az elszámoláshoz szükséges iratokat. A következők részesülhetnek támogatásban: mezőgazdászok (engedélyezett magán-személyek, jogi személyiséggel rendelkező egyéni és családi vállalkozások), talajjavító egységek, szervezetek, állami intézmények, kiserleti állomások, egyetemek. (v. gy.)

Fotó: Antalfi Imola (archív)

Hahota-kabaré Marosvásárhelyen és Szászrégenben

A marosvásárhelyi Hahota színtársulat január 14-ig minden este 7 órától a Maros Művészegyüttes előadótermében viszi színre nagy sikerű zenés szilveszteri kabaré-előadását, melynek címe: *És akkor mi van?* Január 17-én, szerdán és 18-án, csütörtök este 7 órától a társulat Szászrégenben vendégszerepel, az Eugen Nicoară művelődési ház előadótermében.

Fellépnek: Puskás Győző, Gönczy Katalin, Cseke Péter, Halmágyi Éva, Szőlősi P. Szilárd és Kelemen Barna. Éne-

kel Jakab Bodoni Ildikó. Rendező Kovács Levente. Jegyek elővételben még kaphatók a Kultúrpalota (hétfőtől péntekig 10–13, kedden és csütörtökön 17–19 óra között), a Maros Művészegyüttes (hétköznap 10–13 és 17–19 óra között, hétvégén 17–19 óra között), valamint a szászrégeni művelődési ház jegypénztárában (tel. 0740-515-617 vagy 0757-109-450). Az évad teljes műsorrendje megtekinthető a www.hahota.ro weboldalon, fontos infók a társulat Facebook-oldalán. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

RENDEZVÉNYEK

Újévi orgonahangverseny

Január 4-én, csütörtökön (ma) 19 órakor újévi orgonahangversenyre várják a klasszikus zene kedvelőit a Kultúrpalota nagytermébe. Lőrinczi Lehel orgonaművész az alábbi műveket szólaltatja meg: Kovács Szilárd Ferenc – Sortie; Liszt Ferenc – Bach-fantázia és fuga; J. J. Froberger – „Ut re mi fa sol la” fantázia, BWV 201; J. S. Bach – g-moll fantázia és fuga, BWV 542; Daniel Roth – Te Deum. A koncert a szórakoztató zenei fesztivál nyitórendezvénye.

A madéfalvi veszedelemre emlékeznek

Január 7-én, vasárnap 18 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalota nagytermében ezúttal is megemlékeznek a madéfalvi veszedelemről. 1764. január 7-én a császári katonák Madéfalvára szegezett ágyú jelentették a veszedelmet, ma egy közigazgatási átszervezés fenyegetése jelenti

ugyanazt. 260 évvel ezelőtt az volt a kérdés, sikerül-e megtörni a székelység két éve tartó nemzeti ellenállását, ma pedig az, hogy szétrombolják-e a székely közösség létezésének maradványait a közigazgatási kereteit – írják közleményükben a szervezők. Az esemény díszvendége Potápi Árpád János nemzetpolitikaért felelős államtitkár. A rendezvényen fellép a Maros Művészegyüttes Valaki jár a fák hegyén... című előadásával. A műsor alatt versek is elhangzanak, láthatók különböző tájegységek táncai, Kalotaszegtől kezdve a Mezőségen és a Nyáradmentén át a Gyimesig. Fellép Kilyén Ilka színművész. A belépés díjmentes.

Az Évszakok az Ariel Stúdióban

Az Ariel színház első új évi előadása január 7-én, vasárnap 11 órától a 4 éven aluli gyermekeknek szóló Évszakok című mesejáték. Rendező Barabás Olga, szereplők: Bonczidai Dezső, Nagy Tímea/Gáll Ágnes, Szabó Dániel. Zenei közreműködő Dull János, díszlet- és jelmeztervező Lukácsy Ildikó. Mivel a helyek száma korlátozott, az előadásra előzetesen helyet kell foglalni a 0770-996-416-os mobilszámon.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczadi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Bulgária és Románia márciusban csatlakozik a schengeni övezetnek

Bulgária és Románia márciusban csatlakozik a határok nélküli európai térséghez, a schengeni övezetnek – jelentette be a leköszönő uniós spanyol elnökség.

Március 31-én megszűnik a légi és tengeri határellenőrzés Románia, Bulgária és a schengeni térséghez tartozó tagállamok között, míg a szárazföldi ellenőrzések megszüntetéséről egy későbbi időpontban születik döntés.

Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke gratulált a két tagállamnak „a nagyszerű eredményért, amely kemény munkájuknak, elkötelezettségüknek és kitartásuknak köszönhető”.

„Önöknek köszönhetően a schengeni térség még erősebbé válik, hogy minden uniós polgár javát szolgálja” – nyilatkozta.

Bulgária és Románia törekvései a schengeni térséghez való csatlakozásra egy ideje megrekedtek Ausztria ellenállása miatt. Az Európai Bizottság tavaly novemberben megállapította, hogy mindkét tagállam teljesítette a csatlakozáshoz szükséges feltételeket, az uniós tagállamok belügyminiszteri tanácsa azonban ugyanazon év decemberében nem hagyta jóvá a két ország csatlakozását az osztrák vétó miatt. Bécs attól tartott, hogy Bulgárián és Románián keresztül még több illegális migráns érkezik majd az országba. Az új tagok felvételéhez az összes tagország beleegyezése szükséges.

Ausztria december közepén jelezte, hogy Bécs a légi közlekedés ellenőrzését illetően áll a vétótól, amennyiben a Románia és Bulgária megerősíti az EU külső határainak védelmét. (MTI)

Ötvennégyen sérültek meg és ketten haltak meg a Kijev elleni légitámadásban

A legfrissebb adatok szerint 54-en sérültek meg és ketten vesztették életüket Kijevben az ukrán főváros ellen kedden végrehajtott nagyszabású orosz rakétatámadás következtében – közölte Szerhij Popko, a kijevi közigazgatás vezetője szerdán a Telegramon.

A támadásnak halottjai és sérültjei voltak az ország más részeiben is, összesített adatok azonban nem ismertek.

A kijevi tisztségviselő hozzátette, hogy az ukrán fővárosban 57 embert mentettek ki a romok alól. A csapás következtében a főváros több kerületében lakóépületek, raktárak, magángépkocsik és autókereskedések rongálódtak meg.

A kijevi vezetés egy másik Telegram-üzenetben arról tájékoztatott, hogy a december 29-i heves orosz támadás halálos áldozatainak száma Kijevben harmincra emelkedett, a sérülteké a legfrissebb adatok szerint 29.

Jurij Malasko, a délkelet-ukrajnai Zaporizzsja megye kormányzója a Telegramon arról adott hírt, hogy két helyi lakos vesztette életét és egy 76 éves nő sérült meg a régiót ért orosz támadásokban. Hozzátette, hogy az elmúlt napban az orosz erők a megye 23 településre mértek csapást különböző tüzér-

ségi fegyverekkel – köztük rakéta-sorozatvetőkkel –, valamint drónokkal és légibombákkal, összesen 134 támadást jegyeztek fel.

Vadim Filaskin Donyeck megyei kormányzó közlése szerint régiójában az orosz támadások három helybeli sebesülést okoztak.

A harkivi közszolgálati televízió beszámolója szerint az orosz erők eltaláltak egy iskolát Harkiv városában, a kétszintes épület egy része összeomlott.

Krími hírportálok közben arról számoltak be, hogy szerdára virradó éjjel nagy erejű robbanások voltak az orosz ellenőrzés alatt álló Szevasztopol városában. Mihajlo Razvozsajev, az oroszok által kinevezett helyi „kormányzó” megerősítette, hogy ukrán rakétatámadás érte a várost, ugyanakkor azt írta a Telegramon, hogy lelőttek egy ukrán rakétát a tenger fölött, és a város infrastruktúrájában nem keletkeztek károk.

Az ukrán vezérkar reggeli jelentése szerint az orosz hadsereg ukrainai embervesztése elérte a 361,5 ezret. Kedden az ukrán erők megsemmisítettek egyebek mellett 15 orosz tüzérségi és három légvédelmi rendszert, valamint 38 drónt. (MTI)

Lengyel külügyminiszter:

Nagy hatótávolságú rakétákkal kell ellátni az ukrán hadsereget

Az Ukrajna elleni minapi intenzív orosz légitámadásra reagálni kell, egyebek között nagy hatótávolságú rakétákkal kell ellátni az ukrán hadsereget – jelentette ki szerdán Radoslaw Sikorski új lengyel külügyminiszter.

„Az Ukrajna elleni legújabb támadásra olyan választ kell adnunk, amelynek a nyelvét Putyin is érti” – írta Sikorski az X-en angolul. Konkrétan a Moszkvával szembeni szankciók további szigorítását említette, abból a célból, hogy Oroszország „ne tudjon új fegyvereket gyártani a szankciók megkezdésével beszerzett alkatrészekből”.

Emellett „nagy hatótávolságú rakétákkal kell ellátnunk Kijevet, amelyekkel meg tudja semmisíteni az (orosz)

indítóállásokat és a parancsnoki központokat” – tette hozzá.

Kijevet és Harkivot kedde virradóra újabb heves drón- és légitámadások érték. Emiatt kedd hajnalban a lengyel légtérben járőrözést tartott két lengyel és két amerikai F-16-os vadászgép. A lengyel hadsereg műveleti parancsnoksága aznap megerősítette: a lengyel légvédelem folyamatos készenlétben marad az ukrainai helyzet miatt.

A lengyel rádiólokátorok pénteken egy légi eszköz ideiglenes, három percig tartó behatolását észleltek Ukrajna felől az ország légtérébe. Emiatt akkor szintén felszálltak F-16-osok. A NATO később orosz robotrepülőgépként azonosította a behatoló légi eszközt. (MTI)

Embercsempészzettel vádolnak egy horvát diplomatát

A horvát hatóságok elfogtak Zágrábban egy 64 éves horvát állampolgárt, akit azzal gyanúsítanak, hogy két indiai állampolgárral együtt embercsempészetben vett részt – közölte szerdán a rendőrség. A külügyminisztérium közölte, hogy egyik munkatársuk, egy diplomata ellen folyik eljárás.

A rendőrség közleménye szerint a hatóságok megállapították, hogy 2023 folyamán az illető haszonszerzés céljával egy indiai állampolgárnak bérbe adta zágrábi családi házat, valamint segítette, illetve lehetővé tette négy bangladesi és öt pakisztáni állampolgár jogellenes belépését, mozgását és tartózkodását Horvátország területén.

Az NI horvát hírcsatorna közlése szerint a gyanúsított diplomata a rendőröknek azt állította: csak a családi háza alsó szintjét adta bérbe az indiaiaknak, és nem tudott arról, hogy illegális tevékenységet folytat. Hivatalos szerződést a bérbeadásról nem tudott felmutatni.

A rendőrség még tavaly december 27-én kapott bejelentést arról, hogy illegális bevándorlók tartózkodnak egy zágrábi családi házban. A rendőrök a helyszínen találtak egy indiai állampolgárt, akit őrizetbe vettek illegális horvátországi tartózkodás miatt, a házat pedig elkezdték figyelni. Egy nappal később felfedeztek további kilenc illegális bevándorlót, akik az ablakokon keresztül próbáltak meg elszökni a helyszínről. Később kiderült, hogy ők bangladesi, illetve pakisztáni állampolgárok.

A hatóságok a horvát diplomatát és két indiai állampolgárt embercsempészzettel vádolnak, az egyik indiaiaknak azonban sikerült megszöknie. Az őrizetbe vett indiai tagadja az ellene szóló vádat, és szökésben lévő honfitársára hárította a felelősséget. Mint mondta, a másik kutatta fel a migránsokat, akik aztán illegálisan léptek be Horvátországba, neki csak az volt a feladata, hogy taxival eljuttassa őket a szlovén határhoz.

A horvát külügyminisztérium közölte: tudomása van az egyik tisztségviselője elleni nyomozásról, és ha a hatóságok vádat emelnek ellene, akkor a tárca a büntetőeljárásról és a köztisztviselőkről szóló törvény szerint jár majd el.

A migránsok főként Szerbián vagy Montenegrón keresztül érkeznek Boszniába, onnan az európai uniós tag Horvátországba, majd Szlovéniába folytatják útjukat, ahonnan végül Nyugat-Európába szeretnének eljutni. (MTI)

Ország – világ

Washington felajánlotta támogatását a földrengés sújtotta Japánnak

Az Egyesült Államok készen áll bármilyen szükséges segítséget megadni a földrengés sújtotta Japán lakosainak a katasztrófa következményeinek felszámolásához – szögezte le Joe Biden elnök hétfőn. Az elnököt nemzetbiztonsági kabinetjének tagjai tájékoztatták a Japánban történetekről, valamint a Közép-Kelet legutóbbi eseményeiről. A hét végén amerikai helikopterek semmisítették meg jemeni húsz fegyverese több kishajóját, amelyek tüzet nyitottak a katonai egységekre a Vörös-tengeren. (MTI)

Vízummentesség a koszovóiaknak

Vízummentesen utazhatnak az Európai Unióba a koszovói állampolgárok hétfőtől. Az új szabály lehetővé teszi a koszovói útlevéllel rendelkezők számára, hogy bármely 180 napos időszakban 90 napos tartózkodásra vízum nélkül utazzanak az Európai Unióba. A tartózkodás célja üzleti út, turizmus vagy családlátogatás lehet, munkavállalás nem. A pristinai kormány ez utóbbi betartására szólította fel az állampolgárokat, azt üzenve, ne éljenek vissza Brüsszel jó szándékával. A térség országai közül Észak-Macedónia, Montenegró és Szerbia számára 2009-ben, Albánia és Bosznia-Hercegovina számára pedig 2010-ben vezette be a vízummentességet az Európai Unió. (MTI)

Németország rekordértékben exportált fegyvert

Németország rekordértékű fegyverexportot engedélyezett 2023-ban, elsősorban az Ukrajnának szánt szállításoknak köszönhetően. A hivatalos adatok szerint Németország legalább 11,71 milliárd euró értékben hagyott jóvá fegyverértékesítést, meghaladva az előző, 2021-ben beállított 9,35 milliárd eurós rekordot. A gazdasági minisztérium parlamenti kérdésre nyilvánosságra hozott adatai szerint 2022-höz képest tavaly 40 százalék volt a növekedés. A fegyverexport több mint egyharmada, 4,15 milliárd eurónyi irányult Ukrajnába, tavaly ez az összeg 2,24 milliárd eurót tett ki. A 2024. évi német költségvetés 8 milliárd eurót irányoz elő fegyverszállításra Ukrajnának. Az Ukrajnának nyújtott német humanitárius, pénzügyi és katonai segítség teljes összege már meghaladta a 25 milliárd eurót az orosz agresszió kezdete, 2022 februárja óta. (MTI)

Havazásra és hóviharakra figyelmeztetnek

Havazásra és hóviharakra figyelmeztető előrejelzéseket bocsátott ki szerdán az Országos Meteorológiai Szolgálat Moldva, Erdély, Máramaros, a Körös-vidék, Bánság és Olténia hegyvidékére. Az egyik sárga jelzésű riasztás szerint csütörtökön 22 óráig a Nyugati-Kárpátokban, a Déli-Kárpátok nyugati részén és a Keleti-Kárpátok északi térségeiben (Szatmár, Máramaros, Beszterce-Naszód és Maros megyében) eső, 1700 méter fölött havas eső és havazás várható. A lehulló csapadék mennyisége eléri a 25-30, helyenként a 40 litert négyzetméterenként. Egy másik sárga jelzésű riasztás szerint pénteken 10 óráig a Keleti- és Nyugati-Kárpátokban, illetve a Déli-Kárpátok nyugati részén 1700 méter fölött a szél erősödése és hóviharak várhatók. A légmozgás sebessége elérheti az óránkénti 60-80, a hegygerinceken a 90-100 kilométert. (Agerpres)

Év eleji számlabonyodalom

(Folytatás az 1. oldalról)

de még e-mail-címmel sem. A pénzügyi tárca adatai szerint a 700 ezer cégből eddig 137 ezer regisztrálta magát az e-számla-rendszerbe, ez a szám várhatóan megugrik már január első napjaiban.

A két számlázási rendszer júliusig párhuzamosan fut, az év második felétől azonban kizárólag elektronikus változatban fogadják el, a bírság az év második felétől a kiállított számla értékének 15 százalékát is elérheti. A bírságoknál maradványra a kormány is tudatában van annak, hogy az e-számla-rendszer működtetése eleinte nem lesz problémamentes. Kegyelmi időt kaptak tehát a jogi személyek, április 1-ig nem büntetnek a pénzügyiek, a tranzakciók jelentésének elmulasztása miatt a bírság ezután 1.000-10.000 lej között mozog, a vállalkozás méretétől függően.

A kormány az elektronikus számlázási rendszer bevezetésével az adócsalást szeretné felszámolni, és legalább 1 milliárd euró bevételre számít. Ami még mindig elmarad attól a 160 milliárd lejtől (mintegy 32 milliárd euró, a GDP 10 százaléka), amennyiről Marcel Ciolacu kormányfő beszélt nem is olyan régen. Az EU-n belül Romániában a legnagyobb az adócsalás mértéke. Az elektronikus számlarendszer jelentős lépés a feketegazdaság kivehető felé, ám bőven van még mit tenni.

Mikor lesz szerződés?

(Folytatás az 1. oldalról)

Ennek azért is igen nagy az esélye, mert a megyeközpont és a nyárádmenti kisváros közötti 22 kilométeres szakasz, valamint az A8-ast az A3-as észak-erdélyi autópályával összekötő 2,4 kilométeres szakasz megépítésére 2023. december 31-ig kellett volna megkötöni a tervezési és kivitelezési szerződést, hogy az megkaphassa az országos helyreállítási tervből (PNRR) a 2,46 milliárd lejes finanszírozást.

A CNAIR vezérigazgatójának azon kijelentése, hogy hamarosan, az ajánlatok felülvizsgálatának befejezése után megkötik a kivitelezési szerződést, szinte semmit nem árul el. Sem határidőre, sem esetleges következő óvásra nem tesz utalást, arról sem szólva, hogy lesz-e még finanszírozás a PNRR-ből, ugyanis a december végi határidőig meg nem kötött szerződés már csak akkor kap lehetőséget a pénzügyi támogatásra, ha az Európai Bizottság egy hat hónapos határidő-eltolást hagy jóvá, vagy a projektet áthelyezik egy másik európai kifizetési mechanizmusra.

Az A8-as autópálya építése kapcsán egyelőre csak a Leghin – Németség közötti 30 kilométeres harmadik szakaszra kötötték szerződést szeptemberben 1,56 milliárd lej értékben, miközben a pálya első, nyárádmenti szakaszára eredetileg tavaly nyáron szerettek volna szerződést kötni. Miközben nem tudni, hogy mi lesz a miniket leginkább érintő nyárádmenti pályaszakasz sorsa, a szállításiügyi minisztérium keretében működő CNAIR arról számolt be, hogy tavaly a közígazgatási perek 68 százalékát megnyerte. Az intézmény tavaly 82 kilométer autópályát és gyorsforgalmi utat adott át, amelyből 58 kilométer határidő előtt valósították meg a román UMB és az osztrák Strabag utépítő cégek. A szállításiügyi minisztérium a múlt évre vállalt szerződések nagy részét teljesítette, a PNRR keretében mind a nyolc betervezett nagy vasúti szerződést megkötötte, a vállalt 18 autópálya-építési tervből 17 esetében megkötötte a szerződéseket. A nyárádmentit viszont nem.

Pénzügyi korlátozások az uniós finanszírozású beruházásokra is

Az uniós alapok befektetését veszélyezteti, és az ország fejlődését, a közigazgatás működését hátráltatja az az intézkedéssorozat, amelyet az év utolsó napjaiban fogadott el a kormány – hívta fel a figyelmet Cseke Attila RMDSZ-es szenátor, volt fejlesztési és közigazgatási miniszter.

A szövetség szakpolitikusa szerint az európai uniós finanszírozású beruházások fontosak Románia fejlődése szempontjából, a járvány és háborúk által sújtott időszak válságos pénzügyi kontextusában pedig az ország még inkább arra kell, hogy törekedjen, hogy minden rendelkezésére álló erőforrást felhasználjon, minden EU-s pénzt befektessen, és egy eurót se küldjön vissza Brüsszelbe. Ezzel szemben a kormány az év utolsó napjaiban olyan intézkedést fogadott el, amely pontosan az uniós pénz befektetését veszélyezteti. A szombat hajnalban közzétett 127/2023-as sürgősségi kormányrendelet korlátozza a minisztériumok által leszerződött és elköltött havi összegeket, ezek a korlátozások eddig nem voltak érvényesek az uniós finanszírozású beruházásokra; ez lassítani fogja és még bürokratikusabbá teszi a közberuházások rendszerét – mutatott rá Cseke Attila.

A volt miniszter elmondta: a káros, 90/2023-as sürgősségi kormányrendelet által teremtett helyzetet tovább súlyosbítja az új kormányrendelet. „Jól látszik, hogy milyen eredménye van a 90-es kormányrendeletnek, az építők munkáját a kormány nem fizeti ki, a beruházások leállnak, a munkaerő külföldre vándorol, és Románia ma egy hatalmas, félbehagyott munkákkal tarkított építőtelep. A kormány is rájött a hibájára, hi-

szén ósz óta közel 100 alkalommal kértek kivételt a minisztériumok a kormány rendelkezése alól, de a kormánykoalíció most mégis újabb, hasonlóan káros intézkedéssomagot léptetett érvénybe” – mondta.

Működésképtelen a kormány

Cseke Attila szerint maga a kormány sem tudja, és úgy tűnik, nem is akarja betartani a saját rendelkezéseit: „A kormány rendet kellene tegyen, a pénzügyminisztérium rendszereket kellene felépítsen, a közel 100 kivétel nem ezt a célt szolgálja”.

A közigazgatási szakpolitikus kiemelte: van olyan minisztérium, amely a miniszteri rendeletek megjelentetésére vár hónapok óta, mert a kormány előírásai szerint nem tudja kifizetni a Hivatalos Közlönynek az ezért járó 2.336 lejt. A helyzet súlyosságát mutatja, hogy a megjelentetésre váró jogszabályokból kettő uniós direktívákat ültetne át az országos jogszabályrendszerbe, egy pedig a helyreállítási alap kapcsán megfogalmazott vállalása Romániának. „Amikor a kormány fejtelensége oda vezet, hogy egy minisztériumnak külön kérnit kell, hogy egy rendeletet hatályba léptessen, és elvégezze ezzel a mindennapi munkáját, akkor az azt jelenti, hogy nem működik a rendszer, nem működnek a minisztériumok, nem működik a kormány” – zárta nyilatkozatát Cseke Attila.

A szakpolitikus hozzátette: az RMDSZ azt kéri a jelenlegi kormánykoalíciótól, hogy hagyjon fel a szakmatlan döntésekkel, és törölje el az eddig életbe léptetett káros rendelkezéseket.

(RMDSZ-tájékoztató)

Beadvány a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz

Ne változtassák meg a környezetkímélő mezőgazdálkodás feltételeit!

Nemrég hozták nyilvánosságra azt a beadványt, amelyben több környezetvédő és civil agrárszervezet azt kéri a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériumtól, hogy a 2023–2027-es európai uniós finanszírozási ciklusban ne változtassa meg a környezetkímélő mezőgazdálkodásra vonatkozó programcsomagok feltételeit. Az öt szervezet képviselői (Milvus Csoport, Eco Ruralis egyesületek, az ADEPT Transilvania Alapítvány, a WWF és a ROMAPIS) elsősorban azt kifogásolják, hogy az új feltételekkel kevesebb területre igényelhető ilyen támogatás, mint a korábbi, 2014–2020-as ciklusban, és az új feltételek miatt sokan lemondanak a támogatásról.

Vajda György

Konkrétan azt szeretnék, hogy a minisztérium ideiglenesen még egy évvel hosszabbítsa meg a jelenleg érvényben levő (2014–2020-as ciklus) agrár-környetgazdálkodási intézkedések alkalmazását, és egy évvel halassa el az új, 2023–2027-es uniós ciklusra érvényes környezetkímélő mezőgazdálkodásra vonatkozó (ún. agro-mediú – agrárkörnyezeti) csomagok életbe léptetését. A minisztérium tavaly élt ezzel a joggal, és arra hivatkozva, hogy Románia még nincs felkészülve az új feltételek alkalmazására, kérte az Európai Bizottságot, odázza el az új feltételek alkalmazását, amit meg is tettek. Az aláíró természetvédelmi és gazdaszervezetek azt is jelezték, hogy az elmúlt két évben több javaslattal fordultak a minisztériumhoz, de süket fülekre találtak. A szakárca még mindig nem dolgozott ki egy olyan rendszert, amely hathatósan hozzájárulna az előnyös mezőgazdasági gyakorlatok megtartásához, a mezőgazdasági területek ökoszisztéma szolgáltatásainak megőrzéséhez vagy az agrár-biodiverzitást megőrző területek csökkenésének megállításához. Az új pályázati rendszerben jelentősen csökkentették a magas természeti értékkel rendelkező gyepterületeket. A korábbihoz viszonyítva indokolatlanul 270 község 673.000 hektárnyi területét vették ki ebből a besorolásból, így aki korábban pályázott és kapott támogatást arra, hogy környezetkímélően gazdálkodjon, elesik a támogatástól, rosszabb esetben pedig vissza kell fizesse a hosszú távra kapott támogatást. A pályázati kiírás feltételei szerint ugyanis öt évig kell környezetkímélően gazdálkodjon az a gazda, aki támogatásban részesül. Abszurdumnak tartják a környezetvédő szervezetek, hogy az ilyen területen a gazdák

nem használhatnak traktort, ami nagyobb parcellák esetében lehetetlenné teszi a munkát, és az is furcsa, hogy nem végezhetnek mezőgazdasági munkát július 1-ig (a 9.2.-es csomag esetében; 326 000 ha), illetve augusztus 1-ig (a 3.1-es csomag esetében, 347 000 ha). A beadványt megfogalmazók azt is kifogásolják, hogy bár lejárt az év, és gyakorlatilag 2024. január elsejétől kellene alkalmazni az új normákat, még nem dolgozta ki a minisztérium a környezetkímélő agrárcsomagokra vonatkozó rendelkezéseket. Továbbá megszűnnének a tűzok, a haris és a kék vércse életterének védelmét eddig segítő programcsomagok is. Azért is kéri a halasztást, hogy a feltételeket szakértők bevonásával, valós információk alapján, felmérésekre alapozva, „életszerűen”, megvalósítható módon dolgozzák ki a minisztérium alkalmazottai. Amennyiben módosulnak a környezetvédelmi gazdálkodásra vonatkozó feltételek, a beadványt aláíró szervezetek szerint több tízezer gazdálkodó családot érintenek hátrányosan az új szabályok, mivel teljesen meg kell változtatniuk a területeik kezelését, illetve sok helyen teljesen elesnek a támogatástól és az ebből származó jövedelemtől is. A következő elérhetőségen lehet csatlakozni az aláírókhoz: https://www.peticioi.com/tamogatom_a_pns_koalicio_nyilt levelet

Bordi Kacsó Zsolt, a Maros Megyei Mezőgazdasági Intervenciós és Kifizetési Ügynökség (APIA) aligazgatója jogosnak tartotta a beadványban megfogalmazottakat. Lapunknak elmondta, megyénkben is nagyon sok gazdát érint ez az intézkedés, Hodos, Gernyeszeg, Nagygyerme, Bükkös és Marosszentgyörgy kikerül a támogatásra jogosult települések listájáról. A romániai feltételekhez viszonyítva hosszúnak tartja az ötéves elkötelezettségi időt, ezért is lenne jogos még egy évet halasztani az új szabályok alkalmazását. A 3-as programcsomag keretében hektáronként 310, míg az 1-es alapján 147 eurót fizetnek a gazdáknak, ami jelentős anyagi forrás számukra. Azonban arra való tekintettel, hogy az Európai Bizottság elfogadta Románia mezőgazdasági stratégiáját 2027-ig, amelynek alapján meghatározott az új feltételek, nem valószínű, hogy sikerül újabb hosszabbítást kieszközölni. Bármilyen módosítást csak az Európai Bizottság hagyhat jóvá, és ez a romániai minisztérium és a brüsszeli bürokraták közötti tárgyalások eredménye kell hogy legyen. Ha eddig ez a kérdés nem merült fel, több mint valószínű, hogy – bár jogosak a természetvédelmi szervezetek kifogásai – ezeket ezúttal sem veszik figyelembe a döntéshozók.

Utoljára néhány hete találkoztunk. Harmincválcéve éve rendszertelenül és mégis folytonosan. A párbeszéd folytatásos volt, hol vidám, hol komoly, hol aggodalmas, hol felszínesen semmitmondó. Félbeszakadt mondatok kötöttek össze és indítottak útnak újakat. Emberekről, irodalomról, városi dolgokról, szülőkről, elődökről, olykor versről és irodalomról, dilettánsokról, a folyóirat gondjairól, zsidóságról, magyarságról. Igen, mindenről beszélünk, csak a halálról sohasem. Pedig valahogy éreztem, magában hordozza azt a tragédiát, ami végül is az óév utolsó napján őt követelte, bizonyosságul, hogy van végszó.

Vagy mégsem. Néhány hete, egy őszi estén, a Baross Gábor utcai Dráma-zóna egykori üzemhelyiségéből átalakított próbatermében verset szavalt. Mondott. Ragyogott. Székely Csabával párba álltak, és mindketten az emberi szabadság és okos magyarság ígeit adták át a hallgatóságnak. Andráska egész este visszahúzódva vagy görnyedve ült, de amikor a közönsége (barátai, a sajtó és értő hívei) elé állott, és szólásra nyílt a szája, hirtelen Ő volt a Régi, az Utolérhetetlen KAF. Az, akit mindig szívésen láttunk-hallottunk, akit a szívünkbe zártunk már az első pillanatban. Amikor barát-

Búcsúzóul (Töredék)

jává fogadott bennünket. (Merem remélni, én is oda tartotam. Ott vagyok ma is.)

Valaki megjegyezte e csodás versmondó metamorfóz láttán: – Mindig verset kellene mon-

danía. Hiszen ekkor él. Felszikrázik. A költészet és a nyelv művészete élteti.

Tudatos költő volt. Versciklusait éppen úgy megtervezte, felépítette, mint reneszánsz mesterek a palazzókat. Minden mindennel összefüggött, semmi sem volt véletlen és indok nélküli. Itália és Gallia régi mestereire emlékeztetett. Műveltsége rendkívüli volt, és szabálytalan órák keretében adta elő egy egész verskedvelő nemzetnek. Nem csak Vásárhelynek, hol három évtized alatt meggyökerezett.

Élete sokszor vetett váratlan bukfenceket, csak költészete volt folytonosan emelkedő és magiszteri. Nem volt veszélytelen, ahogyan mindennapjait égette, ellobbantotta. Adysan szertelen, megismételhetetlen, egyszeri csoda, mely közvetlen közelünkben lobogott.

Talán nem törődünk vele eléggé. Lehet, nem figyeltünk rá eléggé. Betegségeiről mit sem tudunk. Késő bánat.

Nyugalma legyen csendes, költészete maradjon mindenkor velünk. Szelleme, szeretete feledhetetlen.

Csütörtöki sirató

– Sebestyén Mihály rovata –

Forrás: RMDSZ

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

A nők többsége nem jár méhnyakrákszűrésre Hiánypótló projekt zárult

Lezárult az az uniós alapokból finanszírozott átfogó méhnyakrákszűrés kampány, amelynek keretében a központi régió hat megyéjében mintegy 170 ezer nő vizsgálatát tűzték ki célul. A megvizsgált nők mintegy tíz százalékánál fedeztek fel gyanús elváltozásokat, ami miatt további vizsgálatokra, egyeseknek pedig kezelésre is szükségük volt – hangzott el december végén a Marosvásárhelyen tartott záróeseményen.

Menyhárt Borbála

Az emlőrák után a méhnyakrák a második leggyakoribb, nőket érintő daganatos megbetegedés. Románia európai viszonylatban élen jár a méhnyakrák előfordulása, valamint a betegség okozta elhalálozás tekintetében, hiszen többnyire előrehaladott stádiumban fedezik fel a rosszindulatú elváltozásokat. A Maros Megyei Sürgősségi Kórház közleményében szereplő adatok értelmében a méhnyakrákos elváltozások mintegy felét a 35–55 év közötti nőknél fedezik fel, ezért rendkívül fontos, hogy a fiatalabb

nők is rendszeresen eljárjanak szűrővizsgálatra, amely életmentő lehet, ugyanis ha idejében felfedezik, a méhnyakrákot okozó elváltozások gyógyíthatók.

Az esetleges elváltozások időben való felfedezését tűzte ki célul az a komplex méhnyakrákszűrés projekt, amely a Maros, Hargita, Kovászna, Fehér, Szében és Brassó megyét magába foglaló központi régióban zajlott. Az uniós alapokból finanszírozott projektet a Megyei Klinikai Sürgősségi Kórház a marosvásárhelyi orvosi egyetemmel partnerségben valósította meg, a cél az volt, hogy a 24–64 éves korosztályból több mint 170 ezer nő számára biztosítsanak felvilágosítást, ingyenes szűrővizsgálatot, és amennyiben szükséges, behatóbb vizsgálatokat és kezelést, beleértve azokat a hátrányos helyzetű nőket is, akik nem rendelkeznek egészségügyi biztosítással. A projekt esetében a szerződést 2020-ban írták alá, azonban a járványhelyzet hozta korlátozások késleltették a tevékenységek elindítását, csupán 2021-ben sikerült teljes gőzzel elkezdni a munkát. A Maros megyét is magában foglaló központi régióban több mint harminc egészségügyi intézmény kapcsolódott be a szűrőhá-

lózatba, emellett egy nőgyógyászati rendelővé alakított kisbusz folyamatosan a vidéket járta, hátrányos helyzetű településekre ment ki, hogy azon nőknek is lehetőséget biztosítson az ingyenes szűrésre, akik egyébként valószínűleg nem jutnának el ilyen vizsgálatra. Vidé-

ken együttműködtek a helyi önkormányzatokkal, a családvédelmi szolgálatokkal, a közösségi mediátorokkal, volt hónap, amikor mindennap úton volt a karaván, előfordult, hogy egy-egy helyszínen negyven-hatvan nő ment el a vizsgálatra, de arra is volt példa, hogy több mint 150-en jelentkeztek. Emellett több ízben nagyvállalatokhoz is eljutott a mobil szűrőközpont, ahol nagy számban dolgoznak hölgyek, de bevásárlóközpontok parkolóiban is álmásoztak hétvégente, hogy minél több nő számára tegyék elérhetővé a szűrés. A hat megyére kiterjedő szűrőprogram keretében megvizsgált nők mintegy tíz százalékánál fedeztek fel gyanús elváltozásokat, ők ugyancsak a projekt részeként további, behatóbb vizsgálatokban részesültek, mi több, szükség esetén a kezelés, illetve pszichológiai tanácsadás is ingyenesen biztosítva volt számukra.

A vizsgálatok mellett a karaván csapata szórólapok, tájékoztató beszélgetések révén próbálta felhívni a vidékiek figyelmét a rendszeres szűrővizsgálatok, valamint a védőoltás jelentőségére. Az átfogó szűrőprogram záróeseményén dr. Szabó Béla professzor, a Maros Megyei Sürgősségi Kórház nőgyógyászati osztályának vezetője hangsúlyozta: a méhnyakrák kialakulása hosszas folyamat, hét év is eltelhet az első elváltozások megjelenésétől a rák kialakulásáig. Tehát ha időben felfedezik, az egyik leginkább gyógyítható ráktípus. A gond a szakember szerint az, hogy a nők nem járnak el a szűrővizsgálatokra, többségük sajnos csak akkor jelentkezik, amikor már túl késő, és nem tudnak segíteni rajta. Éppen ezért fontos a folyamatos tájékoztatás, az ingyenes szűrővizsgálatok elérhetővé tétele. Székely Edit, a megyei sürgősségi kórház orvosigazgatója kiemelte, a rendszeres szűrővizsgálat mellett a megelőzés fontos eleme a méhnyakrákot okozó HPV-vírus elleni védőoltás, amely Romá-

niában ingyenesen elérhető a 18 év alatti lányok, december elejétől pedig a fiúk számára is, ugyanakkor a 40 év alatti hölgyek számára is ajánlott élni vele.

Dr. Cosmina Uzun projektvezető ismertette az eredményeket, kiemelve a pozitív teszteredmények magas számát, vagyis azokat az eseteket, amikor szövettani elváltozásokot találtak, és emiatt további vizsgálatokra, kezelésre küldték a megvizsgált nőket. A méhnyakrákszűrés pozitív esetszámainak aránya kétszer nagyobb, mint az európai átlag, és ez azzal magyarázható, hogy az erdélyi, romániai hölgyek még mindig nem járnak rendszeresen nőgyógyászhoz szűrővizsgálatra. 64 év felett nem végeznek ingyenes szűrés, mivel az irányelvek alapján ezen életkor felett a méhnyakrák kialakulásának kockázata rendkívül csekély. De fiatalok is vannak, akik a szülés óta nem jártak nőgyógyászati vizsgálaton, arra hivatkozva, hogy nem látják értelmét, mivel nincsenek panaszuk. A projektfelelős szerint azonban ez téves elgondolás, ugyanis a méhnyakrák lassan kialakul, alattomos betegség, nem mindig produkál tüneteket, amikor már panaszok jelentkeznek, általában előrehaladott stádiumban van a betegség. Vannak esetek, amikor teljesen tünetmentes, ellenben a citológiai vizsgálat elváltozásokat mutat ki.

A 2021 és 2023 között zajló nagyszabású kampányt uniós pénzalapokból bonyolították le. A finanszírozás január 1-jétől megszűnt, ellenben a kezdeményezők azon dolgoznak, hogy más forrásokból szerezzenek pénzt a folytatásra, hiszen adott az infrastruktúra, a minták vizsgálatára alkalmas korszerű gépek, az átfogó hálózat szakemberekkel, a kisbuszban kialakított szűrőközpont, ugyanakkor egyre több nő szerzett tudomást a lehetőségről, tehát semmiképp nem kellene abba maradjon.

Új európai szuperszámítógépet adtak át Spanyolországban

Barcelonában átadták a MareNostrum 5 elnevezésű legújabb világszínvonalú európai szuperszámítógépet, ez a nyolcadik ilyen Európában működő eszköz – tájékoztatt az Európai Bizottság.

A brüsszeli közlemény szerint a MareNostrum 5 jelenleg egyike a világ tíz legnagyobb teljesítményű szuperszámítógépének, melynek a Barcelona Supercomputing Center adott otthont. Az eszköz márciustól lesz hozzáférhető az európai tudományos és ipari felhasználók széles köre számára.

A MareNostrum 5 csúcsteljesítménye 314 petaflops, ami másodpercenként 314 billiárdos számítási teljesítményt jelent.

Ez egyben Európa „legzöldebb” szuperszámítógépe is, ugyanis energiatakarékos és teljes mértékben fenntartható

energiával működik. A szuperszámítógép által termelt hő annak az épületnek a fűtésére használják fel, ahol található.

A MareNostrum 5-öt kifejezetten összetett tudományos problémák megoldására tervezték. Támogatni fogja például a gyógyszer- és vakcinafejlesztést, valamint vírusterjedési szimulációkkal segíti majd az európai orvosi kutatást. A szuper-számítástechnika hagyományos céljaira is használható lesz, például az éghajlatkutatás, a mérnöki tudományok, az anyagtudományok és a földtudományok területén.

A szuperszámítógép más európai kezdeményezéseket is támogatni fog, például a Föld nagy pontosságú digitális modelljének globális szintű kidolgozását célzó Irány a Föld, valamint az EU által szintén csütörtökön elindított úgyneve-

zett európai virtuális emberi ikermodell kezdeményezést. A virtuális emberi ikermodell kezdeményezés segíteni fogja a tudósokat abban, hogy jobban megértsék az emberi szervezetet, és ezáltal utat mutat a jobb egészségügyi ellátás és a személyre szabott kezelések felé – írták.

Az eszközt a mesterséges intelligencia (MI) fejlesztői is használni fogják. A szuperszámítógép a jelenleg elérhető legfejlettebb gyorsító csipek segítségével ki tudja majd szolgálni a kialakulóban lévő MI-platformokat, és növelni fogja az MI-alapú nagy európai nyelvmodellek teljesítményét.

Európában ez idáig hét szuperszámítógép működött: a bulgáriai Discoverer, a luxemburgi MeluXina, a szlovéniai Vega, a csehországi Karolina, a finnországi LUMI, az olaszországi LEONARDO és a portugáliai Deucalion. (MTI)

Műhelymunka-sorozat családoknak, szakembereknek

A megértés útja

Az előző évekhez hasonlóan a Gyulafehérvári Caritas Szent Ágnes rehabilitációs központja 2023-ban is különleges programokat kínált a koraszülött, autizmussal vagy fogyatékkal élő gyerekeket nevelő szülők, családorvosok, gyógypedagógusok, pszichológusok és sérült gyerekekkel foglalkozó szakemberek számára. A hagyományokhoz híven érzékenyítő programokra, műhelymunka-sorozatra, családi napra, valamint a koraszülöttség és a fogyatékkal élők világnapjának a megünneplésére is sor került. Újdonság volt a Képcserés kommunikációs rendszer elnevezésű képzés, amelyet elmélyítő jellegű műhelymunkák követtek.

Orbán Júlia

Képcserés kommunikációs rendszer

PECS, azaz Picture Exchange Communication System a neve annak a képzésnek, amelyet a Szent Ágnes rehabilitációs központ szakemberei a Pyramid Educational Consultants céggel közösen szerveztek a marosvásárhelyi Caritas Házban szeptember 22-23-án. A műhelymunkával összekötött előadást Lili Covaci autonóm szakpszichológus, magatartáselemző és PECS-tanácsadó tartotta.

Az alternatív kommunikációs módszert dr. Andrew S. Bondy és Lori Frost dolgozták ki a nyolcvanas évek végén olyan autizmussal élők számára, akik egyáltalán nem vagy alig beszéltek. A képcserés kommunikációs rendszer célja, hogy hatékony kommunikációt alakítson ki az autista vagy eltérő fejlődésű, kommunikációs nehézségekkel küzdő egyén és környezete között. Ehhez piktogramokat, képkártyákat használ, amelyek tárgyat, cselekvést vagy fogalmat ábrázolnak. A lap alján egy-két szó írja le a kártya tartalmát.

A piktogramok egy hatlépcsős folyamaton vizsik át az autista vagy eltérő fejlődésű személyt, aki ez idő alatt játékosan, szinte észrevétlenül tanulja meg kifejezni vágyait, érzelmeit, gondolatait. Megtapasztalhatja például, hogy valódi almát kap, ha kérését az almát ábrázoló képkártyával jelzi. Megtanulhat kommunikációt kezdeményezni akár idegen személyekkel is, továbbá képkártyák között válogatni, és választásai révén tudatosan kifejezésre juttatni vágyait. A piktogramok egymás mellé helyezése által mondatokat alkothat, amelyeket később jelzőkkel, határozószókkal egészíthet ki képkártyák formájában. Végül olyan kérdésekre is megtanulhat a kártyák segítségével válaszolni, mint: „Mit szeretnél?“, „Mit látsz?“, „Mit hallasz?“, „Mit érzel?“.

A kétnapos tanfolyamon olyan, fejlesztésben dolgozó szakemberek vettek részt, akik munkájuk során autista, eltérő fejlődésű vagy kommunikációs problémákkal küszködő gyerekekkel lépnek kapcsolatba.

Az átlagos beszédfejlődéstől a megkésett beszédfejlődésig

A műhelymunka-sorozat első előadását Mezei Borbála, a Gyulafehérvári Caritas gyógypedagógusa tartotta szeptember végén, amit szakmai gyakorlat és tapasztalat-megosztó beszélgetések követtek.

A szakember piramis formájában ábrázolta a beszéd előrehaladásának lépcsőzetes szakaszait a tipikusan fejlődő 0-6 éves gyerekek-nél, hogy ezt viszonyítási alapként állíthassa az eltérő fejlődésű gyerekekkel dolgozó szakemberek és orvosok elé a felmérés, illetve a pontos diagnózis felállítása érdekében. Az autizmussal vagy más sérültséggel élő gyerekek-nél ugyanis a megkésett beszéd – amely, akár egy jéghegy csúcsa, mélyben húzódozó komoly problémák eshetőségére hívja fel a szülők, orvosok és pedagógusok figyelmét – éppen a tipikus kommunikáció valamely szakaszában vagy szakaszaiban bekövetkezett hiányra, elakadásra, sérültségre utal.

A gyógypedagógus elmondta, az anyagyerek kommunikáció már az anyaméhben elkezdődik, a baba megismeri édesanyja hangját, hozzászokik a szavaihoz, a hanghordozásához. Egyéves kor előtt a tipikusan fejlődő gyerekek-nél felfedezhetők a nonverbális kommunikáció jelei, az úgynevezett beszédet megelőző készségek, mint például az, hogy a kicsi reagál a környezetére, viszonyul az emberekhez, akik beszélnek hozzá; viszonyozza a felé irányuló kapcsolatlehetőségek kezdeményezését; képes a figyelmét hosszabb ideig fenntartani; tud másokkal közösen figyelni; rendeltetésük szerint és korának megfelelően játszik a játékokkal; megérti az egyszerű szavakat, utasításokat; tudatosan ad ki hangokat; képes az utánzásra; tud nonverbálisan kommunikálni; képes kapcsolatlehetőséget kezdeményezni.

Ezek után Mezei Borbála felsorolta a megkésett beszédfejlődés jellemzőit. Ezek között említette például azt, amikor a 0-1 éves kisbaba keveset gügyög, akkor is mindig ugyanúgy; ha nincs különbség az általa kiadott hangok között; ha nem érdekli őt a körülötte lévők beszéde. Az expresszív nyelvi funkciók időbeni elmaradására utal, ha az 1-5 éves kisgyerek első szavainak kiejtése helytelen; a hosszú szavakat nem tudja kimondani, csak azok elejét ejti ki; ha szókincse csupán 3 évesen kezd el gyarapodni, és akkor sem jelentős mértékben; illetve ha 4-5 éves koráig csak két-három szavas mondatokban képes beszélni. Minthogy az eseményen eltérő fejlődésű gyerekeket nevelő szülők, gyógypedagógusok és segítő szakmában dolgozó szakemberek egyaránt részt vettek, a gyógypedagógus mindkét csoport képviselőit tanácsokkal látta el arra vonatkozóan, hogy mi a teendő szülőként, szakemberként a fenti jelek észlelésekor.

A szenzoros, szenzomotoros integráció szerepe az idegrendszer és a személyiség alakulásában

Az október 25-i műhelymunka kiemelt témái az idegrendszer és annak fejlődése, a szenzoros integráció szerepe, a matematikus szenzoros integráció következményei, a szenzoros integrációs terápiák voltak. A Palotás Hajnal pszichológus vezette műhelymunkán szülők és érdeklődők vettek részt, akik szerettek volna többet megtudni a kisgyermek egészségéről, illetve eltérő fejlődésének témaköréről.

A szakember elsősorban az édesanya és a kisgyerek közötti egészséges kapcsolat fontosságára hívta föl a figyelmet. Elmondta: kiemelten fontos, hogy az édesanya szeretetteljes jelenléttel figyeljen kicsinyére,

törekedjen a megismerésére, felfigyeljen annak érzékenységeire, próbálja olvasni a viselkedését, lásson tovább a kicsi viselkedésbeli megnyilvánulásainál, és kérje szakember segítségét a gyerekeveléshez, az egészséges anya-gyerek kapcsolat kialakításához, formálásához és megőrzéséhez, valamint a kiégs megelőzéséhez.

Minthogy a műhelymunka egyik fő témája az autizmus volt és annak korai jelei, a szakember a pszichológus szemszögéből láttatta a szülővel a témát. Elmondta, hogy a gyerekek fejlődő idegrendszere különösen érzékeny, főleg a korai években, és a látás, hallás, szaglás, ízlelés és tapintás által érzékelik a világot, ezen észleléseket dolgozzák fel, építik be önmagukba, és az így szerzett tapasztalatok által látják a világot. Éppen ezért fontos, hogy a szülő ingergazdag környezetet biztosítson számára, és minél több olyan helyzetet kínáljon fel neki, amely stimulálja az érzékszerveit. Elengedhetetlen, hogy a szülő a gyermeke mellett legyen ezen észlelési folyamatokban, visszajelezzon számára, megerősítse vagy szükség esetén szabályozza a viselkedését.

De nem minden gyerek igényli egyforma mértékben az ingergazdag környezetet. Van olyan autizmussal élő gyerek, aki rendkívül érzékeny a hangokra, és olyannyira zavarják a tipikusan fejlődő egyének számára normális zajok, zörejek, hanghatások, hogy kénytelen befogni a fülét, vagy más, a szülő számára érthetetlen viselkedésben megnyilvánulni. A szülő figyelme és jelenléte éppen azért fontos, hogy felismerje, ha kisgyermeke másként viselkedik. Ezáltal kialakulhat benne az igény kisgyermeke megnyilvánulásainak és az azokat kiváltó belső folyamatoknak a megértésére, és szükség esetén szakember tanácsának kikérésére.

Az autizmus korai jelei, az eltérő fejlődés fogalma, az autizmus diagnózisa, a szenzoros, szenzomotoros integráció szerepe az idegrendszer és a személyiség alakulásában címmel szerveztek műhelymunkát családorvosok és segítő szakemberek számára november elején, ahol Palotás Hajnal pszichológus, Mezei Borbála gyógypedagógus és dr. Száva Iringó gyermekpszichiáter az autizmus korai jeleiről, az eltérő fejlődés fogalmáról, az autizmus diagnózisáról, a szakemberek közötti együttműködés fontosságáról és lehetőségeiről beszélgettek a részt vevő családorvosokkal és segítő szakemberekkel.

Palotás Hajnal pszichológus érzékszervi megtapasztalások útján mutatta meg a családorvosoknak és segítő szakembereknek az idegrendszer érzékeny működését, és játékos tapasztalatszerzés által az egymásra gyakorolt fizikai, lelki és mentális hatásokat.

Mezei Borbála ismertette a gyerekek tipikus fejlődési útját, ezzel párhuzamosan pedig az autizmus spektrumzavarral élő gyerekek eltérő fejlődésének jeleit. Három fő területet emelt ki – szociális készségek, kölcsönös kommunikációs, rugalmas játék, gondolkodás és viselkedés –, amelyek esetében szembeötlő különbségek vannak az átlagos és az eltérő fejlődésű gyerekek között. A másság-

gal élő gyerekek esetében nem csupán e három területet érintő gondolkodás, beszéd és viselkedés eltérő, hanem a megtapasztalt ingerekre adott válaszreakciók is.

Autizmus esetén, 12 hónapos korig, olyan társas érintkezési nehézségek léphetnek fel, mint például: a baba nem igényli a társas rutinokat, a közös játékokat, nem keresi, nem tartja fenn a szemkontaktust, nem fejezi ki érzelmeit a családtagok iránt, nem örül a családtagjainak, szereti, ha egyedül hagyják. Jellemző, hogy a kisgyereket jobban érdeklik a tárgyak, mint az emberek, keveset néz másokra, korlátozott a kifejezőkészsége, nem élvezi vagy érti a közös játékokat, kevés mozgásos utánzást végez, nem tudja értelmezni és befolyásolni mások viselkedését.

Kommunikációs nehézségek is adódhatnak: a kisgyerek egyáltalán nem vagy alig reagál a nevére, nem ad ki hangokat, nem osztja meg a figyelmét másokkal, például nem mutat tárgyakra, nem tudja kifejezni a kéréseit, nem reagál gesztusokra, beszéde megkésett vagy halandzsza minősége miatt érthetetlen.

A szülők tapasztalhatják, hogy gyermekük nem szereti, ha megérintik, túl sokszor vesz a szájába különféle tárgyakat, összerendez az erős zaj- és fényhatásokra, ismétlődő a játéktevékenysége, vagy szokatlan tárgyak (például egy madzag) iránt érdeklődik. Jellemző bizonyos ételek elutasítása, félelem a zsúfolt helyeken, képtelen a tömegközlekedési eszközök használatára a gyerek számára túlságosan ingergazdag környezet miatt, a testkontaktus kerülése vagy annak túlzott keresése (csüngés).

Dr. Száva Iringó gyermekpszichiáter az autizmus lehetséges kiváltó okairól, a részletes kivizsgálás lépéseiről, a korai felismerés fontosságáról, az autizmus diagnosztizálásáról és a terápiás lehetőségekről beszélt. Kiemelte, hogy a diagnózis megállapítását hosszas folyamat előzi meg, és több szakember – köztük klinikai pszichológus és autizmusdiagnosztikában szakosodott gyógypedagógus – együttműködésére van szükség. A felmérési folyamat végén a diagnózis felállítása a gyermekpszichiáter feladata.

Családi nap

December 7-én azon családokkal ünnepeltek, akik eltérő fejlődésű gyerekeket nevelnek. Az alkalomra a Piros Orr Egyesületet és a Szent Ágnes rehabilitációs központot rendszeresen látogató családok mentek el, akik az előző évek hagyományos összeállításairól már ismerték egymást. Az egyik teremben közös éneklet zajlott Halmen Emese gitár- és Sipos Kata fuvolakisérével. Muzsikájukat a gyerekek csörgő-zörgő-ütő hangszerek zenei aláfestésével egészítették ki. A közös zenélés és éneklés mellett festésre, rajzolásra és barkácsolásra is volt lehetőség. A szomszédos szobában labdafüüdő és akadálypálya várta a mozgás örömeire vágyó gyerekeket. Az idei program különlegessége két, nyugtató hatású fényekkel felszerelt, csendes szoba volt, ahová pihenni húzódohattak azok a gyerekek, akiknek érzékeny idegrendszerét esetleg túlingerelte a sokféle hanghatás és a társaság.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Finom pisztráng

A halat mindig megpucolva vásárolok, a szép nagy darabokat szeretjük. Ezúttal három nagyobb pisztrángot készítettem el. Langyos vízben többször alaposan megmosom, majd kívül-belül sózom, borsozom. Egy evőkanál mustárt, egy evőkanál finom tejfölt (30 százalékos zsírtartalmú Therezia tejfölt használtam), egy evőkanál majonézt jól összekevertem. Öt cikk zúzott fokhagymát, csipetnyi édes pirospaprikát, ízlés szerint sót, csipetnyi cukrot, egy fél citrom reszelt héját is beletettem, és ezzel kívül-belül bekentem a halakat. Egy órára a hűtőbe tettem. Hat tojást habosodásig felvertem. A halat először lisztbe, aztán tojásba, majd puliszkaliszt és prézli keverékébe forgattam. Mivel a halak nagyok voltak, egy nagyobb mély tepsi felé megtöltöttem olajjal, abban sütöttem meg őket lassú tűzön, mindkét oldalukon aranyárgára, ropogósra. A puliszkaliszt-keverékhez háromnegyed rész puliszkalisztet (inkább a dara alkalmas erre a célra) és egynegyed rész prézlit használtam. Friss házikenyérral, tejföltös muzsdéjjal fogyasztottuk. A muzsdéj-jom két dl Therezia tejfölt, csipetnyi cukor, pici só, bors, fél (kisebb) citrom leve, öt nagyobb cikk zúzott vagy reszelt fokhagyma, egy mokkáskanál mustár és egy csipetnyi pirospaprika keverékéből készült.

Lestyános csorba

80 dkg borjúcombot felkockázok, és olajon átforgatok, így nem lesz habos a lé. Az edényt, amiben a hús van, félig megtöltöm vízzel. Két fej fehér hagymát apró kockára vágok, hozzáadom a húsos vízhez. A hagymával kb. 1,5-2 órát főzöm a húst, amíg majdnem puha. Egy óra után hozzáadjuk a következő, kockára vagy kis darabokra vágott zöldségeket: egy közepes nagyságú zeller, két petrezselyemgyökér, négy nagy

murok, két paradicsom, két piros kápiapaprika, egy csapott kávéskanál darált fekete bors, hat cikk zúzott fokhagyma, hat leveskocka. Ezt tovább főzzük együtt kb. egy órát, lassú tűzön. Eközben egy külön edényben egy nagyobb murkot az apró reszelőn lereszelek, fél dl olajon, folytonos kevergetés mellett, lassú tűzön megdinsztelem, kb. 8 percig, amíg szép sárga nem lesz az olaj. Ekkor hozzáadok egy evőkanál darált pirospaprikát és egy kis doboz paradicsompürét. Összekavarom és félreteszem.

A leveshez a következőket adagolom: egy kisebb fej friss zöld káposzta fele nagyobb kockákra vágva, két darab közepes krumpli kockákra vágva, majd öt perc elteltével egy

bögre mirelit zöldborsó, egy bögre mirelit zöldbab, és a legvégén a paradicsompürés murokmasszát is hozzáadom. Addig főzöm, míg minden puha nem lesz. Ekkor még tölthetünk hozzá vizet, ha túl sűrűnek találjuk. Ehhez az adaghoz egy csapott evőkanál cibere-t adok, és friss lestyánt vágok hozzá, a piacon mindig lehet kapni. Jó nagy csokorral felaprózok, és hozzáadom a leveshez. Egy mokkáskanál csípőspaprika-krém is tehetünk hozzá, és tányérba kitöltve almaecettel savanyítjuk. Nagyon finom, laktató leves!

Sajttekercs gazdagon

A tepsi (én a ler lapos tepsijét használtam) sütőpapírral kibélelem. Picit lefújom olaj-sprével, de az ujjunkkal is bekenhetjük olajjal. Szeletelt (most trappista) sajtot szorosan egymás mellé helyezve beborítom vele a tepsi-t. 15 dkg reszelt cheddarral megszórom, és 1-2 percet a forró sütőbe tolom. Szépen megolvad. Kiveszem, picit hűlni hagyom, hogy egyben dermedjen meg, ez 5-6 perc. Előre elkészítem a töltelékét. 20 dkg vaj, öt főtt tojás lereszelve, só, bors, kávéskanál mustár, egy érett avokádó jól krémesítve, négy henger alakú zöldfűszeres krémsajt (Thereziát használtam), két doboz kacsamájkrém, két cikk zúzott fokhagyma, bors, só. Alaposan összekavarom a hozzávalókat, és a sajtrétegre kenem a massa felét, amire vagdalt zöldpetrezselymet és snidlinget is szórok. Majd betakarom sonkaszeletekkel (préselt pulykasonkát használtam), és erre jön a ma-

radék krém, aztán piros kápiapaprika vagy kaliforniai paprika kockára vágva. Jó szorosan felcsavarom, fóliába téve 4-5 órára a hűtőbe teszem, majd szeletem. A sonka helyett füstölt lazacot, párolt hússzeleteket, kolbászkarikákat is használhatunk. Vagdalt olajbogyót is szórhatunk a kívánt rétegre. Minél színe-sebb, annál mutatósabb!

Kókuszkecska

Hozzávalók a piskótához: hét tojás, egy dl olaj, nyolc evőkanál liszt, hét evőkanál cukor, pici só, egy tasak sütőpor. A sziruphoz: hat evőkanál kakaópor, hat evőkanál porcukor, kevés meleg tej, diónyi vaj és kókuszreszelék a hempergetéshez. A piskótához a tojásokat

szétválasztjuk, a fehérjét kemény habbá verjük. A sárgájához adjuk a cukrot, az olajat, és krémesedéig verjük, majd hozzáadjuk a sütőport, a lisztet, végül pedig a tojás-habot. Óvatosan összeforgatjuk, és kiolajozott, magasabb falú tepsibe öntjük. Előmelegített sütőben, közepes hőfokon kb. 30-35 perc alatt készre sütjük. A mázhoz a kakaóport és a porcukrot összekavarjuk, adunk hozzá annyi meleg tejet, hogy sűrű, de folyékony állagú legyen, valamint diónyi olvasztott vajat. Ebbe beleforgatjuk a piskótát, majd behempergetjük kókuszreszelékbe. Aki nem szereti a kókuszreszeléket, darált dióval, mákkal is készítheti.

Jó étvágyat kívánok!

Közösségi központot hozott létre a Divers Egyesület

A hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása a cél

A Divers Egyesület régi álma vált valóra nemrég, amikor A város segít program keretében felavatták a Băneasa utca 8. szám alatti udvaron az Orizont közösségi központot, ahol azokkal a gyerekekkel foglalkoznak, akik a város szélén, emberhez méltatlan körülmények között élnek. A Divers Egyesület 2020 óta foglalkozik a marosvásárhelyi Băneasa utcai barakkokban élő gyerekekkel, most pedig végre a németországi Orizont egyesület segítségével sikerült moduláris konténereket vásárolni, és berendezni délutáni, felzárkóztató foglalkozásokra alkalmas közösségi központnak.

Menyhárt Borbála

A Divers Egyesület 2020 áprilisától valósítja meg A város segít elnevezésű közösségi programot. Ezzel elsősorban azokat a gyerekeket és időseket, betegeket igyekszik támo-

gatni, akik rögtönzött és szociális lakásokban, túlszűfolt bérlakásban élnek a város szélén. A marosvásárhelyiek támogatásának köszönhetően ez a program egyre fejlődött, kezdetben csak meleg ételt osztottak, ma pedig már az iskolai lemorzsolódás veszélyének kitétt gyermekek számára napi háromórás felzárkóztató és készségfejlesztő foglalkozásokat biztosítanak.

Koreck Mária, a Divers Egyesület elnöke már több ízben szóvá tette, hogy régi tervük egy központ létrehozása a Băneasa utcában az ott élő, valamint az Újgát utcában, illetve az Ady negyedben lakó gyerekek számára. A Divers Egyesület ugyanis hetente többször mintegy 30 gyerekekkel foglalkozik a Băneasa utca környékén, vannak, akik mindennap mennek, mások heti két alkalommal. Egy pedagógus és az egyesület munkatársai segítenek nekik a tanulásban, valamint heti kétszer meleg ételt, alkalomadtán szendvicset, gyümölcsöt biztosítanak számukra. A délutáni foglalkozások mindaddig egy, a lakásgazdálkodási hivataltól bérelt és egy romos épületben lévő kis garzonban zajlottak, ami

Fotó: Divers Egyesület

alkalmatlan volt a tevékenységekre. Bár kis létszámú csoportokban fogadják a gyerekeket, ha egyszerre nyolcan ott tartózkodtak, már egy tüt alig lehetett leejteni a szűk helyen. A decemberben felavattott közösségi központot három, összesen 45 négyzetméteres moduláris konténerben alakították ki, amelyeket a németországi Orizont egyesület támogatásával vásároltak meg. Koreck Mária elmondta, a közösségi központ jelenleg szinte kizárólag önkéntes alapon működik, az egyetlen alkalmazott egy részmunkaidős tanítónő. Idén az egyik legfontosabb céljuk, hogy támogatási forrást találjanak, ami lehetővé tenné további szakemberek alkalmazását, és ezáltal a program hatékonyabbá és fenntarthatóbbá válna.

Egy, a Divers Egyesület által a Băneasa, valamint a Gát utcai közösségekben végzett felmérésből kiderült, hogy 122 személy él ott, közöttük 65 gyermek, egy romos épületben pedig, ahol 10 szociális bérlakás található, körülbelül 35-en laknak. A Băneasa utca la-

kóinak 80%-a ideiglenes kunyhókban él, víz és áram nélkül, egy csapból vihetnek ivóvizet. Mindössze két gyermek jár szakközépiskolába, a legtöbben az 5-6. osztály után lemorzsolódnak, sokan 1-2 évnél tovább nem járnak iskolába. A legtöbb 15 év feletti fiatal és 30 évnél idősebb felnőtt írástudatlan, de még a legfiatalabbak is nehézségekkel küzdenek az olvasás és az írás terén. Rájuk való tekintettel szeretnék volna már rég létrehozni a központot, ahol a víz és áram nélküli kunyhókban vagy túlszűfolt szociális lakásokban élő gyerekek biztonságban érezhetik magukat, és ahol oktatási és szabadidős programokon vehetnek részt.

Koreck Mária hangsúlyozta, a közösségi központ létrejöttében kiemelt szerepe volt a városi közterületekért felelős igazgatósággal kötött, földhasználati joggal kapcsolatos partnerségnek, a németországi Orizont egyesület nagylelkű adományának, valamint marosvásárhelyi cégek, civil szervezetek és magán-személyek valódi közösségi támogatásának.

A pianómester tollhegye

Szilágyi Mihály

Az 1800-as évek számtalan tudományos újdonsággal büszkélkedhetnek. Ebben a században az elektromosság, a mechanika, a vegyészet és minden más tudomány csodálatra méltó tempóban fejlődött. Számtalan nagyszerű ember egymással versengve vagy egymást segítve igyekezett minél több tudományos újdonsággal jeleskedni. Ha fellapozzuk Jókai Mór vagy Jules Verne regényeit, gyakran szembeülnünk a mechanika bővületében élő XIX. századi emberrel. Csodálatos furfangos szerkezetek, meghökkentő találmányok, elmés megoldások, az anyagok mélyére ható kutatások, a jövőt előrevetítő ötletek mind felbukkannak e két regényíró alkotásaiban.

Az egyik ilyen sokoldalú feltaláló és fejlesztőmérnök *John Isaac Hawkins*. Ez a zseniális feltaláló 1772-ben született az angliai Tauntonban. Technikai érzékét órásmester és metodista lelkész édesapjától örökölte. Valószínű, hogy már gyermekkorában alapos zenei nevelésben részesült, ugyanis feljegyezték róla, hogy több hangszeren is tudott játszani. És mivel nagyon szerette a zenét, a hangszerek technikai tökéletesítésének történetébe is beírta a nevét.

John Isaac Hawkins még nem volt húszéves, amikor elhagyta szülőföldjét, és az Egyesült Államokba utazott, hogy a College of New Jersey-ben orvostudományt és vegyészetet tanuljon. Amerikában számtalan technikai újdonsággal találkozott, és fogékony elméjében

minden ötletet megmaradt, sőt igyekezett mindent továbbfejleszteni és kombinálni más ötletekkel.

1803-ban visszatért Angliába, és Londonban megépített egy cukorfinomító üzemot. Ugyanabban az évben alkotta meg a Polygraph nevű írássokszorosító szerkezetet. Ez a gépezet két mechanikusan összekötött tollból állt úgy, hogy az egyik toll pontosan kövesse a másik mozgását, így ha az egyik tollal írt valaki, a másik ugyanazzal a mozgással egy másolatot készített a kézírásról. Ennek a gépnek elkészült egy Auto Pen nevű aláírás-sokszorosító változata, melyet még Thomas Jefferson amerikai elnök is előszeretettel használt, sőt az évszázad leghasznosabb találmányának nevezte. Nem csoda az elismerés, hiszen e szerkezet hiányában a több példányban készülő dokumentumokat többször le kellett volna írni. A furcsábbnál furcsább másológépek között akadt olyan is, amellyel rajzokat lehetett másolni, de olyan szerkezet is készült, amely segítségével például egy portrét le lehetett másolni eredeti nagyságában, de akár nagyítani vagy kicsinyíteni is lehetett vele.

John Isaac Hawkins ötletes találmányainak volt egy közös része, maga az írószer. Az írószer minden esetben a legkényesebb pontnak számított, mert ha ceruzát használtak, annak hamar kopott a hegye, ha pedig tollat, akkor is számítani lehetett kopással és egyéb bonyodalmakkal. Mivel Hawkins mindig nyitott szemmel járt a világban, nem kerülte el a figyelmét egy tudóscsoport munkája, amely egy rendkívül ellenálló fémot azonosí-

tott. 1803-tól kezdődően platinaércekben felfedezték az irídiumot. Az irídium meglepte a kor tudósait, hiszen a világon ez a leginkább ellenálló fém a korrózióval szemben. Még a királyvíz sem képes feloldani, ami az aranyat is oldja. És ha már a királyvíznél tartunk, érdemes megjegyeznünk egy történetet. A salétromsav és sósav elegyéből alkotott, rendkívül maró hatású folyadékot 1943-ban arra használták, hogy a Koppenhágában tevékenykedő Nobel-díjas német tudósok, Max von Laue és James Franck aranyérmeit királyvízben oldották fel, és folyadékként tárolták, hogy elrejtessék a Dániát megszálló német hadsereg elől. A háború után 1950-ben újra kinyerték az aranyat a folyadékból, amit a Nobel-díj-bizottság ismét érmévé veretett.

John Isaac Hawkins tehát értesült a rendkívüli tulajdonságokkal rendelkező irídiumról, és az az ötlete támadt, hogy az aranyból készült drága tollak hegyét a még drágább irídiumotvözzel fogja kopásmen-tessé tenni, megalkotva ezzel az örökké hegyes tollakat.

Hawkins, akár Jókai Berend Ivánja, mindenhez értett. Az ő vezetésével kezdődött egy alagút építése a Temze folyó alatt. Bár az elképzelése ígéretes volt, az anyagi finanszírozás megakadása miatt abamaradt az építkezés. 1827-ben Bécsben egy cukorgyár építkezésénél felügyelte a munkát, ahol maga által feltalált állványrendszert használtak.

Mivel John Isaac Hawkins több hangszeren is játszani tudó feltaláló volt, szinte egyértelmű, hogy a zene is részesüljön az ötleteiből. Valamikor a zongorák elterjedését a hangszerek mérete nehezítette, ugyanis a fortepiano – vagy pianoforte – te-

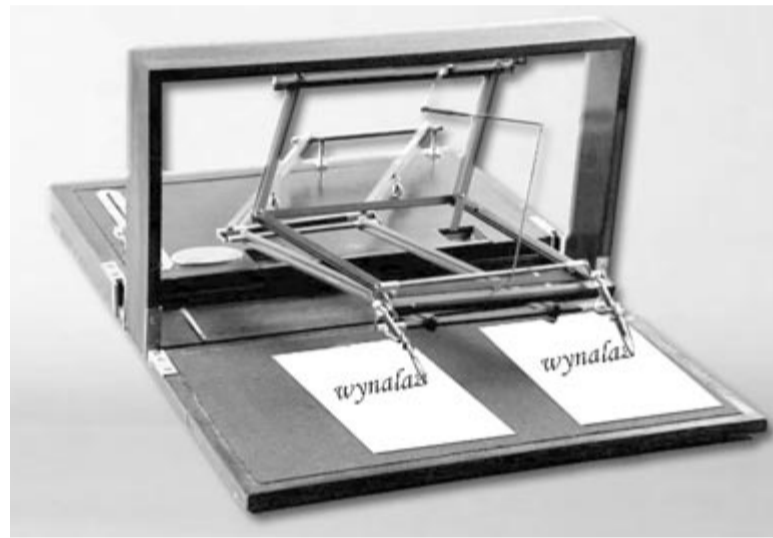
kintélyes mérete miatt akármilyen lakásba be sem fért. Hawkins talán maga is ezzel a nehézséggel küszködött, de ő megoldotta a problémát, és megalkotta az állózongorát, vagy más néven a pianót. Kezdetben még úgy oldotta meg a zongora kicsinyítését, hogy a húrokat tartó részt függőlegesen felállította, a billentyűzetet pedig úgy módosította, hogy a kalapácsok függőlegesen üssenek. Később a hangszer zsugorítása érdekében Hawkins más feltalálókkal a húrokat is két részre osztotta, melyeket egymás fölött ferdén helyeztek el úgy, hogy a billentyűzet kalapácsai minden húrt megüthessenek. Ezzel megalkották a ma ismert négyszögű állózongorát.

Hawkins ötlete hozzájárult a kis méretű zongorák megjelenéséhez, ezzel a hangszer népszerűségét növelte, és megteremtette a lehetőséget arra, hogy egy lakásban is gyakorolni meg élvezni lehessen a zongoramuzsikát. A kis méretű zon-

gora megalkotása mellett kitalálta az összecusukható hegedűt is. Mivel a hegedű amúgy sem nagy hangszer, ez a találmánya feledésbe merült.

Bár meghökkentő ötletekből sosem fogyott ki, John Isaac Hawkins 1848 őszén a jobb megélhetés reményében ismét az Egyesült Államokba utazott. A már „szürke öregember” New Jersey-ben telepedett le a harmadik feleségével, aki még kiskorúnak számított. Öregségében folyóirat-kiadással próbált szerencsét, de a Journal of Human Nature and Human Progress című lapja (Az emberi természet és az emberi fejlődés folyóirata) hamar megszűnt.

A nagy ötletekkel bíró feltaláló elszegényedve, ismeretlenségbe jutva halt meg 1855. június 28-án. Lelke azonban megszólal minden pianínóban, és ha tőltőtollal írunk, jusson eszünkbe, hogy immár két évszázad távlatából részben ő kanyarítja a betűinket.

Polygraph – írássokszorosító gép

		1.	OKTAT	EGO MINDEN RÉSZLETRE ÜGYEL	FEKVŐ- BÜTÖR	A CÉLNEK NINCS VÉGE	FIATALOS KÖSZÖNÉS	A TETEJÉRE HAZUGSÁG (ARGÓ)	NŐI NÉV (ÁPR. 27.)	GABOR ... (SZÍNÉSZNŐ)	HAMIS	ESZTENDŐ MONDA	KÖLTŐI SÓHAJ	BERN FO- LYÓJA	... LANKA (CEYLON)	MÁRA- MÁROSI FOLYÓ		
Egy órómai írástudó meglátását idézzük a rejtvény fősoraiban.		A															E	
		BENT HALK!		FÉRFINÉV (FEBR. 25.) A GALLIUM VEGYJELE				SZIGET (ANGOL) TARDA (TÚZOK)				DÜH ÁRASZT						
		JÓKORA ÜTÖGET (NÉP.)			VÁRPALOTA RÉSZE PONTOK SORA				ANGOLUL MENJI BEHALJÍTOTT TENYÉR			ZOKOG LIBÁT HIZLAL			FÉLÉVI BENTI (LATIN)			
2.	C	PAPIRÓN RÖGZÍTETT	DOHÁNYZÓ- ESZKÖZ SZOVJET VADÁSZGÉP		PUHA GYA- POTANYAG KÖNNYEZÉS				KÖDMÖN NYÁJAT TEREL					IZOMKÓTÓ VÁRPALOTA RÉSZE				
	GYÁSZOLÓ			ÁSVÁNYI FÜSZER CSILLAGÁSZ TETŐPONT		AIR INDIA (RÖV.) PÁRTI		A TANTÁL VEGYJELE MEG NEM ENGEDETT			NÖVÉNY RÉSZE TÉREN!		FOGHÚS SPANYOL ÉS JEMENI AUTÓJEL					
	NAGY KAZAH TÓ		NIVÓ ELIGAZÍTÓ, TANÍTÓ			CSILLAG (NÉMET) MÁSHOLLÉT IGAZOLÁSA					ZSINÓROS RÖVID KABÁT LEL							
	TOJÁSOKON ÜLŐ TYUK LÓKÖRÖM		HIBA JEGY- ZÉK (LAT.ER) VALAMINÉL LENTEBB			BETÜKKEL JEGYZETT EHETŐ A GYÜMÖLCS					ANGOL GRÓFSÁG ÉGÉS UTÁN MARAD							
			EVŐESZKÖZ PASCAL (RÖV.)			PSZICHÉ MAGAD					AKKOR INDUL! OLASZ NÉVELŐ		A 7 VEZÉR EGYIKE A NÁTRIUM VEGYJELE					
	NÉMA VITA! FELTÉVE		MAGYAR HELYSÉG IFJ. ÍRÓNK (FERENC)			OSZTRÁK RÉGIÓ SZOKNYÁS NÉP				NŐI NÉV (AUG. 18.) ÉTEL (ARGÓ)						FÉLSZI TORINO FOLYÓJA		
		TÉTOVÁN RÁMOL A LEGMAGA- SABB LESZ			GYORS TEHERÁN LAKÓJA				NŐI NÉV (AUG. 12.) TÁRGY, MUNKA						RÖVID KÖSZÖNÉS SZAKRÁLIS			
	PÁRATLA- NUL GÁTLOI SÜLETLEN		ODA-VISSZA FÉRFINÉV CSILLAG (ANGOL)		IGEVÉGZŐ- DÉS LEHET SZERZETES FŐPAP		IGEKEPZŐ LÉTEZNI FOG		OROSZ HELYESLÉS JELFOGÓ		PARIPA ...KAPOK (VEREKED- DÉS)		ERDEI GYÜMÖLCS AZ ORRA KÖZELÉBE					
			TÖMEGESEN VÁG ANGOL SÓRFÉLE				ILION NAGYON CSUF				TRIKÓ ELÓTAG: OLAJ					FÉLÁRI RÓMAI HÁROM		
	BECÉZETT NAGYAPA		PAP, SZER- ZETES PÁRATLAN BÚZA!			BOLTI ÁRUS LYUKAS RÉSI!					ÍRÁSBAN RÖGZÍT TÜNET HATÁRAI!							
		TIRANA LAKÓJA SPANYOL AUTÓJEL					SIKÁLÓ EGYES!			DÉL- NYUGAT- ROMÁNIA EGYE!								
	FIATAL NŐSTÉNY SZARVAS													TE ÉS Ő			L.N.J.	

December 28-i rejtvényünk megfejtése: **Miközben ártani szeretnénk másoknak, gyakran önmagunkat döntjük veszélybe.**

Kanadaiként jó volt Marosvásárhelyen futballozni

Czibalmos Ferenc Attila

Kanadai játékosokkal kiegészülve készült egy ideig a nyáron az MSE U15-ös korosztálya. A „légiós” egy Marosvásárhelyről elszármazott sportember, a sportiskola és a Metalotehnica ifjúsági kosárlabdázója, Borbély Csaba fia, Péter, aki már a tengerentúlon született és Torontóban aktív játékos, a Scarborough Academy labdarúgója. A vakációs időszakot nem akarta tétlenül tölteni, ezért kért és kapott engedélyt az MSE vezetésétől, hogy a klub edzéseit látogassa.

„Jó érzés visszagondolni azokra a napokra, kanadaiként jó volt Marosvásárhelyen futballozni” – mondta el a 14 éves Borbély Péter, aki már 4 éves korában elkezdett focizni járnival. Kezdetben egy ún. házi ligában szerepelt, ahol kerületenként voltak bajnokságok, lányok és fiúk egyaránt helyet kaptak a csapatokban, és nem volt sem győztes, sem vesztes mérkőzéseken. Közben viszont játékosmenedzserek figyelték őket, és a tehetségesebbeket kiszemelték, majd ajánlatot tettek a szülőknek, hogy ha szeretnék, magasabb szinten is sportoltathatják a gyerekeket.

„Péter szélsőt játszik, ő is így került a Scarborough Akadémiához, ahol a 2008-as születésűekből álló U15-ös csapat tagja volt az elmúlt évadban, habár ő 2009-es. Azonban jól bírta a terhelést, és hogy az együttes fontos tagja, mutatja, hogy ő végezte el a szabadrúgásokat, a szögleteket, sőt a büntetőket is. Az edzői ügyes, tehetséges, technikás játékosnak könyvelik el, a fizikai adottságai is megvannak, úgyhogy bármi lehetséges, de ő is tudja, hogy ezzel

Fotó: Borbély Csaba gyűjteménye

együtt rengeteget kell dolgoznia, hogy feljebb kerüljön” – mondta el Borbély Csaba, akivel az MSE edzésén jártunkban találkoztunk.

Érdekes, hogy a kanadai labdarúgó-akadémiáknál inkább technikailag készítik fel a gyerekeket, az erőnléti részt a játékosok feladata megoldani. „Az ottani edzők szerint amit a gyermekek meg tudnak tanulni maguktól, azzal ők nem foglalkoznak. Ehelyett inkább rádolgoznak mindkét lábukra,

hogy egyaránt jól kezeljék a labdát jobbal és balalal is, és folyamatosan odafigyelnek rájuk, még a pandémia alatt is folyamatos volt a tevékenységük, online edzéseket tartottak, a számítógépen figyelték a mozgásukat, és ha kellett, kijavították – magyarázta.

– A Scarborough egyike azoknak az akadémiáknak, amelyek sokat fejlődtek az évek során. Itt 19 éves korukig edzenek a gyerekek, az ügyesebbek kiváló egyetemre

kerülnek, ösztöndíjasként, utána pedig profi szerződést is kaphatnak. Ritka itt a túlsúlyos gyerek, őket már korábban kiszűrik, viszont nagyon sok a bevándorlógyerek, aki már ott született, így van cseh, magyar, angol, egyiptomi, albán, bulgár és görög is. Nem véletlen, hogy a kanadai futball az utóbbi években feltörekvőben van, hiszen kiváló sportlétesítmények épültek országszerte: csak Torontóban annyi van talán, mint az egész Erdélyben, lámpafényes mérkőzéseket játszanak műfüves pályán a 12-13 éves gyerekek. A Petiék akadémiáján a többi közt egy műfüves és két lámpafényes pálya van öltözőkkel, minden felszereléssel ellátva, emellett két baseballpálya is létezik a szomszédságában a salakos és gumirozott borítású atlétikapálya mellett. A sportbázis összefülete mintegy tíz futballpálya méretével egyenlő! Emellett a lakónegyedekben is számos füves és műfüves pálya létezik.”

A kiváló körülmények használata azonban nem olcsó mulatság, a gyerekek sportoltatásáért mélyen a zsebükbe nyúlnak a szülők. „Égy vagyona kerül minden: egy zoknit, egy csukát vagy egy tréninget sem adnak ingyen, emellett a kaja, a kiszállások és a tornarészvételek komoly anyagi erőfeszítést feltételeznek minden szülő számára! Péter késő ősszel futballtornán volt Floridában, aztán Bostonban, a nyáron New Jersey-ben szerepeltek. A nagyfiúk, Robert is itt futballozott éveik középfátvédként – ő 18 évesen a továbbtanulást választotta –, úgyhogy tudjuk, mit jelent ez. Kanadában sem leányálom sportoltatni a gyerekeket, de megéri” – zárta mondanóját Borbély Csaba, Péter édesapja.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 19. forduló:* Bournemouth – Fulham 3-0, Arsenal – West Ham United 0-2, Brentford – Wolverhampton 1-4, Brighton & Hove Albion – Tottenham 4-2, Burnley – Liverpool 0-2, Chelsea – Crystal Palace 2-1, Everton – Manchester City 1-3, Manchester United – Aston Villa 3-2, Newcastle United – Nottingham Forest 1-3, Sheffield United – Luton 2-3; *20. forduló:* Aston Villa – Burnley 3-2, Crystal Palace – Brentford 3-1, Fulham – Arsenal 2-1, Liverpool – Newcastle United 4-2, Luton – Chelsea 2-3, Manchester City – Sheffield United 2-0, Nottingham Forest – Manchester United 2-1, Tottenham – Bournemouth 3-1, West Ham United – Brighton & Hove Albion 0-0, Wolverhampton – Everton 3-0. *Az élcsoport:* 1. Liverpool 45 pont/20 mérkőzés, 2. Aston Villa 42/20, 3. Manchester City 40/19, 4. Arsenal 40/20.

* *Spanyol La Liga, 19. forduló:* Getafe – Rayo Vallecano 0-2, Valencia – Villarreal 3-1, Real Sociedad – Alavés 1-1. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 45 pont, 2. Girona 45, 3. Atlético Madrid 38, 4. FC Barcelona 38.

* *Olasz Serie A, 18. forduló:* Atalanta – Lecce 1-0, Cagliari – Empoli 0-0, Fiorentina – Torino 1-0, Genoa – Inter 1-1, Hellas Verona – Salernitana 0-1, Juventus – AS Roma 1-0, Lazio – Frosinone 3-1, AC Milan – Sassuolo 1-0, Napoli – Monza 0-0, Udinese – Bologna 3-0. *Az élcsoport:* 1. Inter 45 pont, 2. Juventus 43, 3. AC Milan 36.

Kleinheisler László a Hajduk Splitnél folytatja

Kleinheisler László a Hajduk Split labdarúgócsapatánál folytatja pályafutását. A horvát együttes kedden a honlapján jelentette be a 47-szeres magyar válogatott középpályás érkezését.

A 29 éves játékos a görög Panathinaikosz csapatától szerződött kölcsönbe az idény végéig a horvát bajnoki élvonalhoz.

Kleinheisler számára nem lesz idegen a horvát élvonal, mivel 2019 és 2023 januárja között az Eszéki NK játékosa volt.

A játékos menedzsere, Filipovic Vladan az M1 televízióknak elmondta, hogy Kleinheisler az utóbbi időben kevesebb lehetőséget kapott Athénban, ennek ellenére eleinte nem nagyon akarták engedni, és bár utána elfogadták, hogy kölcsönadják, vételi opció nem kerülhetett a szerződésbe.

A horvátok már egy hónappal ezelőtt felvették a kapcsolatot a menedzserral, sőt már a Panathinaikoszba igazolása előtt is érdeklődtek Kleinheisler iránt.

„A Hajduk Splitnél nagyon akarták, mert szeretnének bajnokságot nyerni, és úgy látják, hogy ebben nagy segítségükre lehet. Ő pedig ismeri a bajnokságot, és rendszeresen játszhat, ami azért is fontos, mert nagyon szeretne ott lenni az Európa-bajnokságon” – nyilatkozta.

Hozzátette, ügyfelének voltak más megkeresései, Tö-

rökországból és máshonnan is, de olyan csapatot akartak választani, amelynek komoly céljai vannak.

A magyar futballista a téli felkészülési időszak első edzésén már részt is vett új együttesénél.

Korábbi NB I-es csapata ellen mutatkozhat be

Kleinheisler László jövő pénteken a Fehérvár elleni edzőmérkőzésen mutatkozhat be új csapatánál, a horvát bajnokságban listavezető Hajduk Splitnél.

A székesfehérvári klub a honlapján tette közzé a januári felkészülési programját, amelyben négy edzőmérkőzéssel számolnak, ebből az elsőt pedig éppen a 47-szeres magyar válogatott középpályás új csapata ellen játsszák majd Umagban.

A 29 éves futballista 2013 és 2015 között 30 élvonalbeli mérkőzésen lépett pályára a Fehérvár színeiben, és négy gólt jegyzett, valamint az utolsó évben bajnoki címet is ünnepelhetett a Videotonnal.

Fotó: a Hajduk honlapja

Klopp elkésett Szoboszlai lecserelésével

Tervben volt Szoboszlai Dominik lecserélése a Newcastle United elleni angol bajnoki labdarúgó-mérkőzésen, de a Liverpool vezetőedzője szerint egy percet késték vele, így már sérülten hagyta el a pályát a magyar középpályás.

Jürgen Klopp a hétfő este 4-2-re megnyert PL-találkozó utáni sajtótájékoztatón beszélt arról, hogy a cserét megelőző szituációban sérült meg a combhajlító izma Szoboszlainak, majd hozzátette, további részletekkel egyelőre nem tud szolgálni, a pontos diagnózisra várni kell.

A magyar válogatott csapatkapitánya a 64. percben combját fogva, fájdalmas arccal hagyta el a pályát.

A Liverpool a győzelemmel megerősítette helyét a tabella élén.

Lisztes Krisztián a legtehetségesebbek listáján

Az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) megosztott egy 40 fős listát a kontinens legtehetségesebb fiatal játékosairól, amelyben szerepel a magyar bajnok Ferencvárosban játszó ifjabb Lisztes Krisztián is – írja az Origo. Az UEFA januárban szokott közzétenni egy listát azokról a legfeljebb 21 éves futballistákról, akikből abban az évben világszerte ismert játékos válhat. Korábban Szoboszlai Dominik és Kerkez Milos is szerepelt rajta, harmadik magyarként pedig ezúttal a nyáron az Eintracht Frankfurt-hoz szerződő Lisztes Krisztián is ott van a 40 legtehetségesebb focista között.

Hagi és Rațiu is a cserepadon maradt

Ianis Hagi nem kapott játéklehetőséget csapata, az Alaves vendégjátékán a Real Sociedad otthonában a spanyol labdarúgó La Ligában. A román játékos végig a cserepadon maradt a mérkőzésen, amelyen a hatodik hosszabbításpercig nyeresre álltak. Akkor azonban a 36. perctől emberhátrányban futalozó házigazdák egyenlítették. Az eredmény: Real Sociedad – Alaves 1-1. Egy másik mérkőzésen: Getafe – Rayo Vallecano 0-2. A vendégcsapat román légiósa, Andrei Rațiu sem kapott lehetőséget.

Brit kitüntetések a kultúra és a sport kiemelkedő képviselőinek

A kultúra és a sport kiemelkedő képviselői szerepelnek a brit uralkodó szombat ismertett újévi kitüntetési listájának vezető helyein. Az elismerések kitüntetettjeinek listáját évente kétszer, az uralkodó júniusi „hivatalos” születésnapján és újév előtt hirdetik ki.

III. Károly király szombat hajnalban ismertett újévi kitüntetési listája 1227 nevet tartalmaz. A legfiatalabb kitüntetett 9, a legidősebb 97 esztendő.

A világhírű kitüntetettek között szerepel Sir Ridley Scott filmrendező, akinek nevéhez olyan alkotások fűződnek, mint A nyolcadik utas: a halál (Alien), a Gladiátor, a Thelma és Louise, illetve legutóbbi filmje, a Napóleon.

A 86 esztendő Scottnak már 2003-ban a Sir előnév viselésére jogosító lovagi címet adományozott az akkori uralkodó, II. Erzsébet királynő, III. Károly tavaly szeptemberben elhunyt édesanyja, a filmrendező most viszont a királytól a Lovagi Nagykeresztet is átveheti a brit filmszakmában kifejtett tevékenységéért.

Shirley Bassey walesi énekesnő, a 20. század második felének egyik legsikeresebb brit női előadóművészt, akinek eddig 135 millió lemeze kelt el világszerte, a király a brit becsületrend, az Order of the Companions of Honour tagjává avatta.

A 86 éves Shirley Bassey, akit 2000-ban II. Erzsébet királynő a lovagi cím női megfelelőjének számító, a Dame előnév viselésére jogosító rangra emelt, igen előkelő társaságba került: az V. György király által 1917-ben alapított becsületrendnek a mindenkorai uralkodóval együtt legfeljebb 65 tagja lehet.

A korábbi kitüntetettek között szerepel mások mellett a rendkívüli sikerű természetfilmjeivel világhírűvé vált Sir David Attenborough, Judi Dench színésznő, J.K. Rowling, a szintén példátlan sikerű Harry Potter-regény-folyam szerzője, Sir Elton John, a brit rock veterán szupersztárja és Sir Paul McCartney, a Beatles egykori dalszerzője, énekes és basszusgitárosa.

Michael Eavis, a Glastonbury Fesztivál 88 éves alapítója – aki 1970-ben, saját farmján hozta létre a leghíre-

Shirley Bassey

Forrás: Wikipédia

sebb brit szabadtéri zenei rendezvénysorozat – lovagi címben részesült III. Károly királytól.

Sir Michael az indoklás szerint a zenei életben kifejtett szolgálatai mellett jótékonyági tevékenységével is kiérdemelte az elismerést.

A nevéhez kötődő fesztivál minden évben több mint kétmillió fonttal támogat különböző segítségnyújtókat.

Az Ausztráliában és Új-Zélandon rendezett idei női labdarúgó-világbajnokságon második helyezést elérő angol válogatott csapatkapitánya, Millie Bright a Brit Birodalom Rendjének tisztí fokozatát (OBE) veheti át az uralkodótól, Lauren Hemp csatár és Mary Earps kapus a Brit Birodalom Rendjének tagja (MBE) kitüntetésben részesült. (MTI)

Az illatosítók egészségi kockázataira hívják fel a figyelmet

Nem szabad túlzásba vinni az illatosítók használatát, mivel az azokból felszabaduló anyagok és égéstermékek főleg terhet rónak az emberi szervezetre – hívja fel a figyelmet közleményében a Semmelweis Egyetem (SE).

Nemcsak a mesterséges illatosítókkal kell óvatosan bánni, a természetes illatgyertyák használatát is érdemes mérsékelni, mivel amellett, hogy potenciálisan egészségkárosító, az azokból felszabaduló anyagok és égéstermékek felesleges terhet rónak az egyébként is sokszor túlterhelt szervezetünkre – figyelmeztet az egyetem közleményében Pándics Tamás, a Közegészségtudományi Tanszék vezetője.

Magyarázata szerint minden vegyi anyag, amely a lakásban található, növeli a beltéri környezet által okozott „betegterhet”. Ilyen szennyezőforrások a téli, ünnepi időszakban különösen kedvelt illatgyertyák, mesterséges vagy természetes illatosítók. Az ezekben található vegyi anyagokból egyszerre ugyan kis mennyiség szabadul fel, de mivel sok esetben rendszeresen, folyamatosan használják azokat, a mennyiségek összeadódnak.

„Ez a halmozódó hatás és a különböző vegyi anyagoknak való folyamatos kitettség az, amiért az egészségre számottevő hatást gyakorolhatnak” – magyarázta a tanszékvezető, aki hozzátette azt is, hogy Magyarországon a teljes betegségterhelés körülbelül 10-16 százaléka a beltéri levegőtisztasághoz köthető.

Az illatosítók együttes hatása hosszú távon növelheti a légúti megbetegedések kockázatát, migrént, szem- és torokirritációt okozhat, megzavarhatja a hormonrendszer működését. Tovább ronthatja az alapbetegségekkel rendelkezők, asztmások, krónikus légúti megbetegedésekben szenvedők, gyermekek állapotát. Az (illat)gyertyákból, füstölőkből felszabaduló égéstermékek pedig bizonyítottan rákkeltők.

A szakértő hozzátette: a felnőtt szervezetben rövid távon kevésbé érzékelhető, gyermekeknél viszont már rövid idő alatt kimutatható a hatásuk. „A többszörös kémiai szenzitivitás kórképet, amely sok, kis mennyiségben felszabaduló vegyi anyag együttes hatásából adódó érzékenység, elsőként gyermekeknél írták le” – magyarázza Pándics Tamás. (MTI)

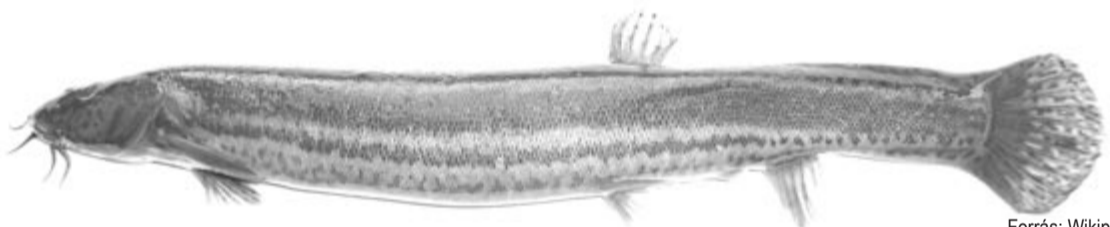
A védett réticsík lett az év hala

A védett réticsík lett az év hala, a 15. éve megtartott szavazáson ez kapta a voksok csaknem felét – közölte a Magyar Haltani Társaság.

A réticsíkot (Misgurnus fossilis) választotta a szavazók 49 százaléka. A kiírásban szereplő másik két jelölt közül a déli 12 óráig beérkezett 3875 voks harminc százalékaival a garda (Pelecus cultratus) lett a második, a laposkeszeg (Ballerus ballerus) pedig a harmadik.

A leírás szerint az erősen megnyúlt, vaskos testű réticsíknak okkersárga az alapszíne, a háta sötétbarna, a fejét barnásfekete foltok, az oldalát ugyanilyen színű hosszanti sávok és pettyek díszítik. Alsó állású szája körül öt pár bajuszszál található. Kicsi, lekerekített úszóival gyors, kigyózó mozgásra képes.

Jellemzője, hogy oxigénszegény viszonyok közt is megél, mert vére-

Forrás: Wikipédia

rekben gazdag utóbele képes oxigént felvenni a lenyelt levegőből. A saját maga által kimélyított gödrökben még akkor is életben maradhat, amikor a mocsár vize eltűnik, és az iszap felszíne cserepesre szárad.

„Csikra éhes elődeink” ilyenkor ásóval, kapával forgatták ki a földből; népelelméleti cikknek számított a réticsík – idézték fel a közleményben.

Hozzáfügték: ez a hal a növé-

nyekben gazdag, iszapos medrű vizekben ma is sokfelé megtalálható, de állományai kicsik, veszélyeztetettek, ezért védettek. A faj természetvédelmi értéke példányonként tízezer forint. (MTI)

ELTE-kutatás: a kutyák fejformája az alvásukra is hat

Az ELTE Etológia Tanszékének munkatársai legújabb kutatásukban kimutatták, hogy a rövid fejű kutyák egészsége több ponton is károsul, ami az agyműködésükben is tetten érhető – tájékoztatta az ELTE az MTI-t szerdán.

A rövid orrú kutyafajták világszerte népszerűek, Magyarországon jelenleg francia bulldogból törzskönyveznek a legtöbbet. A népszerűségért ugyanakkor az egészségükkel fizetnek ezek a kutyák: a koponya megrövidülése az agy torzulásával, légzési nehézségekkel és alvásproblémákkal is jár – hívták fel a figyelmet a közleményben a kutatók.

Vizsgálatuk eredményei szerint ehhez hozzájárul, hogy a rövid fejű kutyák többet alszanak, mivel a fajtájukra jellemző alvási apnoé növeli a nappali álmoságot, alvásukban hosszabb a REM-fázis, mint a nem-REM, és alvási EEG-mintázatuk fehérállomány-vesztésre utaló jeleket is mutat.

„A nagy, kerek fej lehet, hogy sokak számára vonzó kutyatulajdonság, de nagyon egészségtelen. Az extrém rövid fejű kutyák, mint amilyen a francia és angol bulldog, valamint a mopsz átlagosan 3-4 évvel kevesebb ideig élnek, mint más kutyák, és gyakran előfordul, hogy a felnőttkort sem érik meg” – hívták fel a figyelmet a kutatók, hozzátéve, hogy ezek a kutyák rövid életükben is számos betegséggel küzdenek, műtéteken esnek át, hogy mozgásszervi, szem- és légzési problémáikat korrigálják. A koponya káros megrövidülése az agy torzulásával, gömbölyűbbé válásával is együtt jár, azt azonban eddig nem lehetett tudni, hogy mindez milyen hatással van az agy működésére.

A vizsgálat során 92 kutya alvását vizsgálták meg EEG-vel a kutatók. A vizsgálatot egy alváslaboratóriumban végezték, ahol körülbelül három órát töltöttek el a kutyák a gazdájukkal együtt.

„Azt szeretnénk volna megvizsgálni, hogy a rövid fejű kutyák másképp alszanak-e, mint a többi kutya, hiszen ismert, hogy ők a légzési problémáik miatt oxigénhiánnyal küzde-

nek, és ezért rosszabb minőségű az alvásuk. Azt találtuk, hogy a rövidebb fejű kutyák a vizsgálat ideje alatt többet aludtak a rendelkezésére álló három órában. A több alvás napközben valószínűleg az elégtelen éjszakai alvás pótlása. De az EEG-mintázatok áttanulmányozásakor ennél izgalmasabb eredményeket is kaptunk” – magyarázta a közleményben Bognár Zsófia doktorandusz.

A kogníció vizsgálata során kiemelt figyelmet kap az alvás alatti REM-fázis, amelyet paradox alvásnak is neveznek,

Fotó: archív

mivel az agyi aktivitást az ébrenlétéhez hasonló gyors frekvenciájú agytevékenység jellemzi, miközben az izomtónus a minimumra csökken. Korábbi kutatásokból ismert például, hogy a REM-alvás közben mérhető béta és delta agyhullámok nagysága (EEG-amplitúdója) összefügg a tanulás sikerességével kutyáknál és az intelligenciával embereknél – részletezték.

„Jelen vizsgálatban azt találtuk, hogy a brachycephalikus kutyáknál a béta hullámok aránya csökkent, a delta pedig emelkedett a hosszabb orrúakhoz képest. Az alvási orsók frekvenciája nőtt. Ezt a mintázatot korábban összefüggésbe hozták a kutyák rosszabb tanulásával, embereknél pedig az agy fehérállományának veszteségével” – magyarázta Ivaylo Iotchev, a Brain Structure and Function című folyóiratban megjelent tanulmány első szerzője.

„Több oka is lehet az eredményeinknek. Ezek közül a legérdekesebb az, hogy olyan, mintha a rövid fejű kutyák megmaradtak volna a kőlyökkori alvásmintázatnál, az újszülöttek ugyanis több időt töltenek REM-alvás fázisban. Elterjedt feltevés, hogy a brachycephalikus kutyákat csecsemőszerű vonásokra szelektálták. Azért nagy a fejük és a szemük, magas a homlokuk, pisze az orruk, mert mi emberek, ellenállhatatlanul vonzóknak találjuk ezeket a tulajdonságokat. Így érik el a kisbabák, hogy gondoskodjunk róluk. Elképzelhető, hogy a kutyák csecsemőszerű szelektálása részben az agyműködésüket is infantilizálta” – emelte ki Kubinyi Enikő egyetemi tanár, az MTA-ELTE Társállat és a NAP Kutyaagy Kutatócsoport vezetője.

„De ez egyelőre csak egy merész feltételezés. Az azonban biztos, hogy a brachycephalikus fejformára való tenyésztés olyan módon változtatja meg az agyi aktivitást, amely a kutyák és az emberek alvásával kapcsolatos irodalom ismeretében aggasztó, mert az agyműködés potenciálisan káros változásaira utal” – összegezte az etológus. (MTI)

FONTOS TELEFON- SZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
– információ - 0766-121-234
- Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,
Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel
kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi
Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,
otthongondozó szolgálat,
8–16 óra között: - 0736-883-110
- Optika-Optofarm - 0265/212-304
- 0265/312 436
- 0265/250-120
- 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344
járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380
- Labor - 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro,
www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Emma vendéglő, - 0740-083-077
hidegtálak készítése - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS–RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
- vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928
- Aquaserv:
- hideg víz-csatoma - 0265/215-702
- közönségszolgálat - 0265/208-888
- központ - 0265/208-800
- 08008-208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális balsamozás
Nemzetközi halotyszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halotyszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.

A Segesvári Pénzügyi Osztály közleménye ingatlan eladásáról

2024. január 18-án 11 órakor Segesváron, a pénzügyi osztály székhelyén, az 1918. December 1. út 37-39 sz. alatt nyilvános árverésen eladásra kerül egy kétszobás (külön bejáratú), negyedik emeleti, jó állapotban levő tömbházlakás, amely Segesváron, a Dumbravei utca 10/27. szám alatt van, az adós **BOGDAN IOANA FOREST KFT.** tulajdona. Kikiáltási ára 108.500 lej, a becsérték 50%-a (harmadik árverés). A közleményt január 4-én függesztik ki a Segesvári Pénzügyi Osztályon, a Segesvári Polgármesteri Hivatalban, az adós cég székhelyén, valamint megjelenik a pénzügyminisztérium honlapján. Bővebb felvilágosítás a pénzügyi osztály székhelyén vagy a 0365/424-428-as telefonszámon (végrehajtói iroda).

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

JÓ FAJTA kerti dió eladó. Érdeklődni
naponta 12-20 óra között. Tel. 0745-
138-530. (p.-l)

MEGEMLÉKEZÉS

*Elvitted a derűt, a fényt, a meleget,
csak egy sugarat hagytál itt, az emlékedet.
Bennünk él egy arc, egy végtelen szeretet,
amit tőlünk soha senki el nem vehet.
Hiányodat feldolgozni nem lehet,
csak próbálkozunk élni nélküled.*

Szomorú szívvel emlékezünk a szeretett feleségre, édesanyára,
nagyamamára, a káposztásszentmiklósi születésű

SZILÁGYI ERZSÉBETRE

(szül. Tróznai)

halálának második évfordulóján.

Emlékét örökké szívünkben őrizzük.

Bánatos szerettei. (21716-l)

Édesanyánk emlékére

*Csillag volt, mert szívből szeretett,
s mi úgy szerettük, ahogy csak lehetett.
Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap,
de szívünkben él, s örökre ott marad.*

Lelkünkben szomorúsággal emlékezünk drága édesanyánkra, a
káposztásszentmiklósi születésű

SZILÁGYI ERZSÉBETRE

(szül. Tróznai)

halálának második évfordulóján. Emlékét és mosolyát örökre
szívünkben őrizzük. Nyugodjál békében, édesanyánk!

Ildikó és Csilla. (21716-l)

*Fájó lélekkel mást vigasztalni,
Elfojtott könnyel könnyeket törölni,
Bekötözni sok nagy szívsebet,
Mikor a tied a legjobban szenved.*

*Csüggedőnek adni szárnyakat,
Megérteni akkor másokat,
Mikor hiába keresel szívet,
Mely fölemelné csüggedt lelkedet.*

Szomorúan állunk sírod mellett, drága
BENEDEK ANTAL,
halálod első évfordulóján. Nyugodjál békében!

Szerettei. (21720-l)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy 2023.
december 30-án, életének 64. évében elhunyt

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Kossuth-díjas költő,

a Látó egykori főszerkesztője.

Temetése 2024. január 4-én 15 órától
lesz a marosvásárhelyi református sírkert
ravatalozójában.

Emléke legyen áldott!

A Látó szerkesztősége (-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa és
nagyapa,

KOVÁCS ZOLTÁN

eltávozott közülünk.

Temetése január 5-én, pénteken 14 órakor lesz a jecti
református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (21703)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya,
nagyamama és anyós,

BORSOS ENDRÉNÉ

született TATAI IBOLYA

gyógyszerészasszisztens

életének 93. évében, 2023. december 31-én, rövid, de súlyos
szemeredés után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Hamvait a református temetőbe helyezük örök nyugalomra
2024. január 6-án, szombaton 12 órakor.

Kérjük a koszorúkat mellőzni. A kegyelet egy szál virágban is
kimutatható.

A gyászoló család. (21700)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa,
nagyapata, dédnagyapata, testvér, rokon, ismerős és volt
munkatárs,

MOLNÁR GYÖRGY

életének 82. évében eltávozott szerettei köréből.

Drága halottunk temetése január 5-én, pénteken 14 órakor lesz a
marosvásárhelyi református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (21714)

RÉSZVÉTVILVÁNÍTÁS

Megrendülten búcsúzunk KOVÁCS ANDRÁS FERENC Kossuth-
díjas költőtől, esszéírótól, műfordítótól, dramaturgtól.

Együttérzésünket és őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló
családnak.

Prof. dr. Kikeli Pál és a Kikeli család. (67646-l)

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as

a DIGI hálózatban

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

SMILE! ZÂMBITI! MOSOLYOGJON!

SZEMÜVEGMENTES ÉLETET SZERETNE? ITT AZ IDEJE!

Korszerű dioptriáműtét **kevesebb mint 10
másodperc alatt!**

**ELÉRHETŐ JANUÁRTÓL
A DORA OPTICS
MAROSVÁSÁRHELYI KLINIKÁJÁN!**

Dora Optics, szemészet az egész családnak!
www.doraoptics.ro

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

A metszés zsebkönyve

Gombászok kézikönyve

ETV
TELEVÍZÓ

Kultúrcepp

**CSÜTÖRTÖKÖN
21 ÓRÁTÓL**

Kányádi Orsolyával

Madéfalvi megemlékezés MAROSVÁSÁRHELYEN

2024. január 7-én, 18 óra
Helyszín: Kultúrpalota, Nagyterem

Fellép a Maros Művészegyüttes
Valaki jár a fák hegyén...
címmű előadásával.

A BELÉPÉS DÍJTALAN!

